

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) Az amerikai bíróságok hosszú időn keresztül alkalmazták a szabadalmi törvény 102. cikke alapján az eladási tilalmat („on-sale-bar”), amely gátolja, hogy feltaláló szabadalmaztasson egy olyan találmányt, amely a szabadalmi bejelentés benyújtása előtt kereskedelmi forgalomban volt. Ennek a tilalomnak a háttérében az a jogalkotói elképzelés áll, hogy egy feltaláló kereskedelmileg ne legyen képes kihasználni találmányát másoknak való felkínálás útján, és másokat csak később zárhasson ki a találmány használatából szabadalom megszerzése által. A titkos eladás vagy eladásra felajánlás is okot adott egy szabadalom érvénytelenítésére. A 2011. évi American Invents Act (AIA) megváltoztatta az „on-sale-bar” alkalmazását előíró 102. cikket, mert úgy rendelkezik, hogy tiltott az olyan találmányok szabadalmazása, amelyek „a bejelentés tényleges napja előtt eladók vagy a köz számára más módon hozzáférhetőek voltak”. A 102. cikk szövegében korábban nem szerepelt a „más módon” kifejezés.

A *Helsinn Healthcare SA v Teva Pharmaceuticals USA Inc*-ügyben a szabadalomtulajdonos azzal érvelt, hogy a 102. cikk szövegének ilyen megváltoztatása azt jelenti, hogy az „on-sale-bar” már nem alkalmazható szabadalmak érvénytelenítésére olyan körülmények között, amikor a szabadalmazott találmány eladása a szabadalmi bejelentés benyújtása előtt történt ugyan, azonban a szabadalmazott találmány részleteit titokban tartották, és ezért azok a közönség számára hozzáférhetetlenek voltak. 2019. január 22-én a legfelsőbb bíróság (Supreme Court, SC) elutasította ezt az érvelést, megállapítva, hogy a „más módon” kifejezés az AIA-ban nem volt elegendő ahhoz, hogy felülírja az „AIA előtti megalapozott joggyakorlatot”, amely az „on-sale-bar”-t titkos eladásokra alkalmazta.

Az SC *Helsinn*-döntése kioltotta azt a reményt, hogy az AIA megakadályozza ennek a gyakorlatnak titkos találmányokra való alkalmazását. Ezért az amerikai feltalálóknak továbbra is elővigyázatosnak kell lenniük olyan műveletek elvégzésekor, amelyekben szabadalmazott találmányuk a szabadalmi bejelentés időpontja előtt szerepet játszik.

B) Az AIA 2011. évi hatálybalépése három új típusú adminisztratív eljárást hozott létre, amelyekkel egy *személy* az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalánál (United States Patent and Trademark Office, USPTO) kétségbe vonhatja megadott szabadalmi igénypontok érvényességét. Ezek:

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

- az *inter partes* felülvizsgálat;
- az engedélyezés utáni felülvizsgálat; és
- a leplezett üzleti módszer felülvizsgálata.

A *Return Mail v US Postal Service*-ügyben felmerült kérdés az volt, hogy egy kormányügynökség (a jelen esetben a postai szolgálat) olyan „személy”-e, aki használhatja az AIA-eljárást egy magánfél által birtokolt szabadalom megtámadására.

2019. június 10-én az SC egy 6:3 arányú döntésben nemlegesen válaszolta meg ezt a kérdést. A bíróság szerint egy kormányügynökség nem támadhat meg szabadalmakat *inter partes*, engedélyezés utáni vagy leplezett üzleti módszer felülvizsgálatának kérelmezésével, mert hosszú idő óta feltételezik, hogy a „személy” szó kizárja a kormányt vagy annak bármilyen ügynökségét, és az AIA-ban semmi sem indokolja ennek a feltételezésnek a megszüntetését.

Az SC döntése megvédi a megadott szabadalmakat a kormány által folytatott *inter partes*, engedélyezés utáni vagy leplezett üzleti módszerre vonatkozó felülvizsgálati eljárások ellen. Továbbá, minthogy a kormány ellen szabadalombitorlási eljárásokat csak egy szakosított bíróság – a Court of Federal Claims – előtt lehet lefolytatni, úgy tűnik, hogy az egyetlen olyan ügylet, amelyben a kormány egyértelműen kétségbe vonhatja egy magánfél által birtokolt megadott szabadalom érvényességét, egy olyan válasz lehet, amelyet a kormány ad egy olyan bitorlási perben, amelyet ez a fél ez előtt a bíróság előtt folytat.

C) A *HTC* azt kérte a kerületi bíróságtól, hogy utasítsa el a *Motiva* szándékos bitorlásra alapozott keresetét, mert az nem bizonyította megfelelően, miszerint a *HTC*-nek tudomása volt a per tárgyát képező szabadalmakról. A *HTC* azzal is érvelt, hogy a *Motiva* tényszerű állításai az ő (*HTC*) szándékos vakságáról nem kellően konkrétak, és egyébként „megalapozatlanok” bizonyító anyagként egy szándékos bitorlásra vonatkozó igény alátámasztásához.

Az elutasítási javaslat elemzésekor a kerületi bíróság megállapította, hogy a *Motiva* nem állította a per előtti időszak tényleges ismeretét, de azt is kifejtette, hogy a *Motivatól* ezt nem is kívánták, mert a szándékos vakság megadhatja a kívánt ismeretet (lásd a kerületi bíróság 2016. évi döntését a *Warsaw Orthopedic, Inc. v. NuVasive, Inc.*-ügyben, amelyben elismerték, hogy a legfelsőbb bíróság többször megállapította, miszerint a szándékos vakság a kívánt ismeretet szolgáltatathatja közvetett bitorláshoz).

Ennek megfelelően a kerületi bíróság azt vizsgálta, hogy a szándékos vakságra vonatkozó állítások kellően alá voltak-e támasztva. A *Motiva* által előadott tényszerű állítások közül kettőt vizsgált, és megállapította, hogy egyik sem volt elegendő a legfelsőbb bíróság 2007-ben a *Twombly Bell Atl. Corp. v. Twombly*-ügyben hozott döntésében felállított hihetőségi szabvány kielégítéséhez.

A *Motiva* először azt állította, hogy a *HTC* „gyakorlati irányelve nem felülvizsgálni mások szabadalmait”. A kerületi bíróság megjegyezte, hogy szabadalmak átnézésének a megtiltása „sajátos fajtája annak, hogy elkerüljék lehetséges bitorlás megismerését”. Ez az állítás,

amelyet a bíróságnak a per adott szakaszában igazként kellett elfogadnia, „észszerű várakozást támasztott azzal kapcsolatban, hogy a leleplezés bizonyítékot fog feltárni” e gyakorlat jellegének köréről és szavairól, alátámasztva a Motiva állításait a szándékos vakságról. A kerületi bíróság arra következtetett, hogy „mivel a Motiva állítása szerint a HTC-nek ez a konkrét gyakorlata – vagyis szabadalmak átnézésének a megtiltása –, a Motiva hihetően állította, hogy a HTC szándékosan volt vak”.

Másodszor a Motiva azt állította, hogy a HTC sajátos cselekedeteket végzett ezen gyakorlatának a megvalósítására és megerősítésére. A kerületi bíróság kifejtette, hogy a Motiva konkrét állítása szerint a HTC úgy hajtotta végre saját gyakorlatát, hogy megtiltotta szabadalmak átnézését azzal, hogy „utasította alkalmazottait mások szabadalmainak át nem nézésére”. Ismét arra a következtetésre jutott, hogy „a HTC gyakorlatának létezésére vonatkozó állítások hihetően javasolják, hogy leleplezi és fel fogja tárni azt, hogy a HTC milyen utasításokat adott, azokat kiknek adta, és alkalmazottai azokkal egyetértettek-e. Így e tény alapján a Motiva megalapozottan hivatkozott szándékos vakságra.

Mindezek eredményeképpen a kerületi bíróság megtagadta az elutasítási javaslatot, és arra következtetett, hogy a „Twonbly-döntés követelményei kielégítést nyernek, amikor egy felperes azonosítja szándékos vakság konkrét gyakorlatának a meglétét, vagy a szándékos vak viselkedés konkrét tényeit. Bármelyik tényszerű állítás – a gyakorlat megléte vagy megvalósítása szándékos vak viselkedés konkrét cselekedeteinek alakjában – elegendő igény támasztásához a perlési szakaszban.

Ausztrália

A) Az Ausztrál Szövetségi Bíróság (Australian Federal Court, AFC) egy 2019. szeptemberi döntésével megerősítette, hogy a diagnosztikai módszerek szabadalmazthatók maradnak Ausztráliában.

A *Sequenom, Inc. (Sequenom) v. Ariosa Diagnostics, Inc. (Ariosa)*-ügyben a felperes Sequenom a tulajdonosa a 727 919 sz. ausztrál szabadalomnak, amely szülés előtti diagnosztikai módszerre (Harmony-próba) vonatkozik nem invazív technika használatával, különösen szülés előtti diagnózisra magzati nukleinsavak kimutatása által az anya vérmin-tájából származó szérumban vagy plazmában.

A Sequenom bitorlási pert indított az alperesek – az *Ariosa*, a *Sonic Healthcare Limited* (Sonic) és a *Clinical Laboratories Pty Ltd* (Clinical) (a továbbiakban együtt: Ariosa) alperesek ellen. Azt állította, hogy az alperesek bitorolták fentebb említett szabadalmát azáltal, hogy a Harmony-próbára licenciát adtak, és azt szolgáltatták és/vagy használták Ausztráliában.

Az Ariosa ellenintézkedésként a szabadalom megvonását kérte különböző okokból.

Az igényelt találmány alapját képező felismerés lényegileg az volt, hogy szabványos vagy szokásos technikákat alkalmazva a magzati DNS kimutatható állapotos asszonyok vérében

levő magzati sejtekből, és hogy a cffDNS kimutatható állapotos asszonyok plazmájában és szérumban. A felismerés alkalmazható egy magzat nemének meghatározására és genetikai rendellenességeinek szkrínelésére.

A szabadalom 1. igénypontjának szövege:

Egy állapotos asszony anyai szérum- vagy plazmamintájával végzett meghatározási eljárás, amely eljárás szerint meghatározzuk egy magzati eredetű nukleinsav jelenlétét a mintában.

Az AFC bírása megállapította, hogy az igényelt találmány egy szabadalmazható gyártási módszer (manner of manufacture) az Ausztrál Felsőbíróság (Australian High Court, AHC) által a *D'Arcy v Myriad Genetics Inc.*-ügyben 2015-ben hozott döntés szerint.

Az Ariosa azt állította, hogy az igényelt találmány a Myriad-döntésnek megfelelően nem gyártási eljárásra vonatkozik. A bíró visszautasította ezt az állítást. Az AFC döntésének kulcseleme az volt, hogy a bíró az ügyben megkülönböztette a diagnosztikai eljárásra vonatkozó igénypontokat a nukleinsavak elkülönítésére vonatkozó igénypontoktól, amelyeket a Myriad-ügyben nem tartottak szabadalmazhatónak. A bíró megállapította, hogy a Myriad-ügyben, ha a vonatkozó igénypontokat gyártási eljárásra vonatkozóknak tekintették volna, a szabadalmazható tárgyat kiterjeszthették volna az igénypontok egy új osztályára. Ezzel szemben a bíró megállapította, hogy „a szabadalom igénypontjai feltalálói módszerekre és eljárásokra irányultak, amelyek „a gyártási mód egyszerű és világos fogalomkörébe tartoznak”.

A bíró egy találmány szabadalmazhatóságának két szükséges követelményét azonosította:

1. Az igényelt találmány egy előállított termékre vagy egy eredményt szolgáltató eljárásra vonatkozik-e emberi tevékenység eredményeként?
2. Az igényelt találmány gazdasági haszonnal jár-e?

A bíró mindkét kérdésre igenlő választ adott, mert megállapította, hogy az igényelt eljárás gazdasági haszonnal jár, a gazdasági hasznosság az igénypont szerinti eljárás eredménye, ellentétben a Myriad-ügy nukleinsav elkülönítésére irányuló igénypontjaival.

A bíró azt az állítást is elutasította, hogy a Myriad-döntés egy új feltalálási küszöböt vezetett volna be.

Az Ariosa sikertelen volt a megvonási keresetében előadott valamennyi okkal kapcsolatban, kivéve egyet: a 26. igénypontot a bíró megfelelő alap hiányában érvénytelennek nyilvánította.

A bitorlás kérdése nem volt egyértelmű, mert nem volt azonnal világos, hogy a Harmony-próba bitorolta-e a vonatkozó igénypontokat. A bíró végül megállapította, hogy a próba valamennyi vonatkozó igénypontot bitorolta.

Végül az AFC megerősítette, hogy a diagnosztikai módszerek Ausztráliában szabadalmazhatók maradnak, és azt is leszögezte, hogy megengedhető a természetben előforduló genetikai információ felhasználása, feltéve, hogy a módszer emberi tevékenység eredménye, és gazdasági haszonnal jár.

B) A parlamenti szenátus 2019. október 16-án hagyta jóvá a szellemi tulajdon módosítására vonatkozó törvényt, amely eltörli Ausztrália második szabadalmi rendszerét, az innovációs szabadalmat. Sok kis- és közepes méretű ausztrál üzleti és ipari csoport, ideértve az Ausztrál Kereskedelmi és Iparkamarát, amelynek mintegy 300 000 tagja van, kifejezte erős és jól megalapozott támogatását az innovációs szabadalom megtartása mellett, mert szerintük az innovációs szabadalom megszüntetése jelentősen megnehezíti Ausztráliában a kereskedelmi értékű találmányok oltalmát, ami az üzletemberek szerint fékezi az innovációt. Ezeket a nézeteket látszólag figyelmen kívül hagyta mind a kormány, mind az ellenzék, amelyek sohasem fejezték ki érthetően az innovációs szabadalom eltörlésének okait.

Az ellenzék a törvényben módosításokat javasolt, amelyeket a kormány elfogadott, ennek megfelelően az innovációs szabadalom megszüntetésének időpontját 12 hónapról 18 hónapra változtatták a törvény hatálybalépésének időpontjától számítva, és a kormány felülvizsgálatot rendelt el az alábbi kérdésekkel kapcsolatban:

1. A miniszternek ellenőrzést kell végeztetnie arról, hogy a szabadalmak milyen mértékben [jelentenek problémát] a kis és közepes méretű vállalatok számára. Ezt a vizsgálatot 3 hónapon belül kell elvégezni.
2. A vizsgálatot végző személyeknek a vizsgálatok számának korlátozása nélkül a következő tényezőket kell figyelembe venniük:
 - a) a szabadalmi bejelentések benyújtásának költségei;
 - b) a szabadalmak megadásának költségei; és
 - c) a szabadalom olcsó engedélyezési eljárásának tudatosítása.

A vizsgálatot folytató személyeknek a miniszter számára a vizsgálat megkezdésétől számított 12 hónapon belül jelentést kell készíteniük.

3. A miniszternek a jelentésről kézhezvétel után másolatokat kell kifüggeszteni a parlament mindkét házában 15 munkanapon keresztül.

A módosított törvénynek a képviselőház általi elfogadása csupán formáság lesz, mert a törvényjavaslatot előzetesen mindkét párt támogatta. Az innovációs szabadalmi bejelentések benyújtását tiltó törvény 2021. júliusban fog hatályba lépni.

C) Egy szabadalomtulajdonos számára nem lehet könnyű eldönteni, hogy a bitorlók elleni per megindítása a kívánt eredményt hozza-e arra vonatkozó világos elképzelés nélkül, hogy a bíróság által hozott döntés megfelelően fogja-e védeni jogait. A Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) alábbi ítélete egyértelművé teszi az ausztráliai helyzetet.

Történelmileg a bírósági végzés szellemi tulajdoni bitorlási ügyekben kétféle formát ölthet:

- a) az „általános alakú” döntések a szellemi tulajdon birtokosára utalva korlátozzák a bitorlót a szellemi tulajdon további bitorlásában; és
- b) a „magatartáson alapuló” döntések a bitorló magatartására utalva korlátozzák a bitorlót abban, hogy olyan cselekedeteket végezzen, amelyekről a bíróság megállapította, hogy bitorolják a szellemi tulajdon birtokosának jogait. Az ilyen típusú döntések

megközelítése abból a megfontolásból született, hogy az „általános alakú” határozatok eredménye bizonytalan, sőt idővel az ügy körülményei között aránytalan és elégtelen lehet.

Az FC teljes tanácsának egy újabb döntése némileg tisztázta ezt a kérdést, a szellemi tulajdon-birtokosok számára iránymutatást nyújtva arról, hogy az „általános alakú” határozat kellően korlátozza-e a szabadalombitorlást. Az FC teljes tanácsa úgy döntött, hogy az „általános alakú” határozatok – minthogy nagyjából korlátozzák a bitorló felet a szellemi tulajdon-birtokos jogainak a bitorlásában – általában megfelelő döntésformák, és Ausztráliában nem mennek túl messze a szabadalombitorlás orvoslásaként. A most vizsgált esetben az FC teljes tanácsa olyan határozatot hozott, amely egyidejűleg „általános alakú” és „magatartáson alapuló” is.

a) Az ügy háttere

A *Calidad Pty Ltd v Seiko Epson Corporation* (Calidad v Seiko)-ügyben az FC teljes tanácsa megállapította, hogy a Calidad módosított Seiko-féle nyomtatópatronok eladás céljából Ausztráliába való importálásával bitorolta a Seiko szabadalmait. E döntést követően a bíróság a felekre bízta, hogy megegyezzenek azokban a rendszabályokban, amelyeket meg kell hozni, ideértve a Seiko érdekében meghozandó határozat alapját is.

A Seiko két határozatot javasolt. Az első azt célozta, hogy megakadályozzák bizonyos viselkedés folytatását a Calidad által, ideértve azoknak a patronoknak a további importját és eladását, amelyekről a bíróság megállapította, hogy bitorolják a Seiko szabadalmait („magatartáson alapuló” határozat). A Seiko javasolt második határozata azt kívánta, hogy általánosan tiltsák el a Calidadot a Seiko szabadalmainak további bitorlásától („általános alakú” határozat). A Calidad a Seiko által kért mindkét határozat korlátozottabb formáját javasolta.

Minthogy a felek képtelenek voltak egyetértésre jutni a határozat megfelelő alakját illetően, az FC teljes tanácsa lehetőséget kapott arra, hogy a jelen ügyben áttekintse azokat a jogi elveket, amelyek alapján a bíróság határozatokat hozhat szabadalmi jogok bitorlása esetén.

b) A bíróság döntése

Az FC teljes tanácsa a Seiko javára általános formájú határozatot hozott, amelyben a Calidadot eltiltotta a Seiko szabadalmainak további bitorlásától, mégpedig olyan formában, amely konkrétan megtiltotta a Calidadnak, hogy továbbra is használja azokat a patronokat, amelyekről a bíróság megállapította, hogy bitorolják a Seiko szabadalmait.

A bíróság érvelése szerint a határozat „általános formája” hagyományosan megfelel, mert jól védi a szabadalomtulajdonost a további pereskedés kockázatától, amikor egy szabadalmat többféle módon lehet bitorolni, amelyek közül a bíróság csupán néhányat azonosított bitoroltként.

A bíróság azt is megállapította, hogy a jogi megfelelés terhét a bitorlóra kell helyezni.

A bíróság határozata leszögezte továbbá, hogy ha valamilyen kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a bitorló jövőbeli cselekedetei bitorolhatnak szellemi tulajdon-jogot, a jogtulajdonosnak jogában áll a jogsértést megállapító végzést kérni.

c) Megjegyzések

Döntésre jutva, a tanács számos alapvető megjegyzést tett. A két legfontosabbat az alábbiakban foglaljuk össze.

1. *A határozatok által létrehozott kockázatokat inkább a bitorlókra, és nem a szabadalomtulajdonosra kell helyezni.*

A bíróság egyértelművé tette, hogy amikor a határozat a bitorlókat csupán attól tiltja el, hogy folytassák bitorló magatartásukat, a bitorló képes megfelelni ennek a határozatnak, miközben más módon folytathatja ugyanannak a szellemi tulajdon-jognak a bitorlását. A csupán magatartásalapú határozatok sebezhetőként hagyhatják a szabadalomtulajdonost annak a kockázata miatt, hogy további jogi eljárást kell indítania a folytatott bitorlás miatt. Ezzel szemben a bíróság megállapította, hogy az „általános alakú” határozatok, amelyek eltiltják a bitorlót a szellemi tulajdon-jogok további bitorlásától, teljes mértékben megvédik a szabadalomtulajdonosok jogait a bizonyított bitorlókkal szemben.

2. *A határozat megfelelő formája mindig az ügy körülményeitől függ.*

A bíróság megállapította, hogy a bírósági határozat meghozatalát szabályozó egyezmény általános alakban nem korlátozza a szabadalmi ügyeket, de tágabban alkalmazható egyéb szellemi tulajdon-jogok (pl. védjegyek, mintajogok és szerzői jogok) esetében is.

A bíróság megállapította ugyan, hogy az „általános alakú” határozatok általában megfelelőek, azonban egyértelművé tette, hogy a határozatok kielégítő formája mindig az ügy körülményeitől függ, ahol figyelembe kell venni az arányosságot, mert a határozat gyógszer a bizonyított bitorlásra.

Bulgária

Bulgáriában 2019. december 17-én új törvény lépett hatályba a védjegyekről és a földrajzi árujelzőkről, amely a nemzetközi törvényhozás keretéből viszi át a 2015(2436) sz. európai irányelvet a nemzeti jogalkotásba, továbbá a nemzeti jogalkotást összhangba hozza a földrajzi árujelzők területén a 1151/2012 sz. és a 251/2014 sz. európai rendelettel.

Az új törvény minden bejelentésre és törlési eljárásra vonatkozik, amellyel kapcsolatban nem hoztak döntést 2019. december 17-ig.

Az alábbiakban röviden ismertetjük a legfontosabb védjegyjogi változásokat.

Eltörölték a grafikai ábrázolás követelményét. Ehelyett a jelzést olyan módon kell ábrázolni, amely lehetővé teszi az oltalmazni kívánt jelzés egyértelmű és pontos meghatározását.

Az áruk alakjára vonatkozó védjegyek lajstromozásának tilalmát kiterjesztették „egyéb jellemzőkre” is, ami a grafikai ábrázolás követelményének eltörléséből következik.

Bevezettek néhány új relatív elutasítási – és ennek következtében felszólalási – okot, nevezetesen (i) a rosszhiszeműséget a bejelentő részéről, de ezt bírósági döntéssel kell alátámasztani; (ii) a kereskedésben használt vállalatnevet; (iii) a földrajzi árujelzőket.

A híres védjegyek kapcsán az új törvény kimondottan megállapítja, hogy az oltalom nem csupán a korábbi védjegy által oltalmazott eltérő árukra és szolgáltatásokra, hanem az azonosakra és hasonlókra is kiterjed.

A felszólalási eljárásokban a következő újdonságokat vezették be:

- a nemzetközi lajstromozások bulgáriai megjelölése elleni felszólalás három hónapos határideje a nemzetközi lajstromozás helyi publikálásától számított két hónap eltelte után indul (nem pedig a régi törvény szerinti 6 hét eltelte után);
- engedélyezik a korábbi védjegy használatának bizonyítására vonatkozó kérelmeket, ha a korábbi védjegyet a megtámadott védjegy bejelentési (elsőbbségi) időpontjától számított 5 évnél régebben lajstromozták.

Az új törvény törli a hivatali díj két szakaszban való fizetését. Ha a bejelentés ellen nem nyújtottak be felszólalást (vagy azt alaptalannak találták), a bejelentést külön lajstromozási díj fizetése nélkül lajstromozzák, tehát díjfizetés csupán a bejelentés benyújtásakor esedékes.

A fellebbezési és törlési eljárásokat részletesebben szabályozták. Nevezetesen:

- az az időtartam, amelytől számított öt éven keresztül nem kötelező a használat, akkor kezdődik, amikor a nemzetközi bejelentést a helyi hivatalos lapban publikálják;
- az új törvény – hasonlóan a felszólalási eljáráshoz – előírja, hogy annak a védjegynek a tulajdonosa, amely ellen törlési keresetet nyújtottak be, kérheti a korábbi védjegy használatának bizonyítását, ha a korábbi védjegyet a törlési kereset benyújtása előtt több mint öt évvel lajstromozták.

Az új törvény kimondottan előírja, hogy az alperes védjegybitorlás esetén kérheti a korábbi védjegy használatának igazolását, ha a korábbi védjegyet a perindítás időpontjától számított öt évnél régebben lajstromozták.

Egyesült Arab Emirátusok

A vietnami *Blue Ocean Im-export Co., Ltd.* (Blue Ocean) 2015. december 16-án az Egyesült Arab Emirátusok Védjegy hivatalánál kérelmet nyújtott be az 1. ábrán bemutatott LOTUS RICE logó lajstromozása iránt a 30. áruosztályban. A védjegybejelentést 2016. június 29-én publikálták a hivatalos közlönyben.

1. ábra

2. ábra

A *KRBL Limited* (KRBL) felszólalást nyújtott be a Blue Ocean védjegybejelentése ellen a következőkre hivatkozva.

- A lajstromoztatni kívánt védjegy jól ismert, és 1889 óta használják rizstermékekkel kapcsolatban.
- A lajstromoztatni kívánt védjegy mind megjelenésben, mind kiejtésben hasonlít a felszólaló 2. ábrán bemutatott korábbi védjegyéhez.
- A LOTUS márkajelzést világszerte korábban lajstromozták és széles körben használták.
- A kifogásolt védjegy lajstromozása megtévesztené a közönséget a termékek eredetét illetően, és ütközne mind a hazai védjegy törvénnyel, mind a nemzetközi egyezményekkel.

Válaszában a Blue Ocean a következő ellenérvekre hivatkozott:

- A két védjegy között hiányzik a határozott hasonlóság.
- A felszólaló védjegyét nem lehet jól ismertnek tekinteni.
- A felszólalónak nincs lajstromozási bizonylata a LOTUS RICE védjegyre az Egyesült Arab Emírátságokban.
- A Blue Ocean védjegyét több szomszédos országban lajstromozták.

A védjegy hivatal elővizsgálója elfogadta a Blue Ocean érveit, és elutasította a KRBL felszólalását. Egyúttal elrendelte a Blue Ocean védjegyének lajstromozását.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatalát (United Kingdom Intellectual Property Office, UKIPO) azzal vádolják, hogy maradi, mert elutasított egy QUEERS & CO. védjegy lajstromozása iránti kérelmet azon az alapon, hogy a „queer” (szótári jelentése: 1. furcsa, fura 2. gyengélkedő 3. részeg 4. meleg, homokos) szó használata „az elfogadott erkölcsi értékek ellen hat az Egyesült Királyságon belül” és „sértő”.

A bejelentést *Gem Kennedy*, az LGBT (leszbikusok, melegek, biszekszuálisok és transzneműek) jogvédője nyújtotta be, aki egy közösségi facebookcsoportot vezet, és a QUEERS & CO. védjegyet különböző médiumokban szándékozott használni.

Az elutasító hivatali végzéssel kapcsolatban *Nora Fowler* angol és európai védjegyjogász, az EIP Szellemitulajdon-jogi Iroda tagja a következő megjegyzéseket tette: „A 'sértő' kifogás célja, hogy meggátolja olyan védjegyek lajstromozását, amelyek gyötrelmet vagy igazolható közfelháborodást okozhatnak a közösség egy azonosítható részében, vagy alááshatják a jelenlegi vallási, családi vagy szociális értékeket. Ezzel a visszautasítási alappal kapcsolatban az egyik fő nehézséget az okozza, hogy idővel a szavak jelentése vagy mellékjelentése változhat. Továbbá szubjektív annak a megítélése, hogy mi sértő; amit az egyik személy sértőnek találhat, elfogadható vagy akár jogszerű lehet egy másik számára. Úgy tűnik, hogy az utóbbi években az LGBT közösség tagjai általános használatba vették a 'queer' kifejezést, és ma már valószínűleg sokan nem tekintik sértőnek, ha ilyen körülmények között használják. Míg azonban van olyan érv, amely szerint egy közösség tagjai kívánság szerint azonosíthatnak egy kifejezést, az UKIPO-nak nehéz egyensúlyozási feladatot kell megoldania annak megítélésekor, hogy mit tekintsen lajstromozható védjegynek.”

Jelenleg negyvennél több vállalat van lajstromozva a „queer” szót tartalmazó névvel. Ezt a szót gyakran használják a kultúra köznyelvi kifejezései között, így például a „Queer Eye” című tévéműsorban, ahol „az UKIPO döntése vitathatónak bizonyult”.

Az UKIPO általi elutasítás semmiképpen sem végleges, mert a bejelentő az elutasító végzés megválaszolása mellett további érvek és bizonyítékok benyújtásával igazolhatja, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy nem sértő, és engedélyezhető a lajstromozása.

Az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU)

A) A németországi Würtzburgban székelő *Fränkischer Weinbauverband* (FW, Frank Bortermelők Szövetsége) kérelmezte az 1. ábrán bemutatott, formatervezett palackjának uniós lajstromozását a 21., 32. és 33. áruosztályban. A kerek formával megtervezett palack Frankfurt határain túl is ismert, és a 607/2009 sz. európai rendelet is bemutatja mint a frank borok palackjának alakját.

1. ábra

Mindazonáltal a lajstromoztatni kívánt, háromdimenziós uniós védjegy lajstromozását valamennyi hivatal és most a CJEU is elutasította azon az alapon, hogy a formatervezett palackalak nélkülözi a szükséges megkülönböztetőképességet.

A CJEU leszögezte, hogy a megalapozott esetjog szerint a terméknek az alakjából álló háromdimenziós védjegyek megkülönböztető jellegének megállapításakor a követelmények elméletileg nem különböznek az egyéb védjegykategóriák esetén alkalmazhatóktól, azonban eltérők lehetnek a terméknek magának a megjelenéséből álló, háromdimenziós védjegy esetében. Grafikai vagy szóelemek hiányában az átlagfogyasztó rendes körülmények között az áruk vagy a csomagolás alakjából nem következtet az áruk eredetére.

Ezért nehezebb lehet egy ilyen háromdimenziós védjegy megkülönböztető jellegét megállapítani, mint egy ábrás szövegvédjegyét. Így döntő, hogy egy fogyasztónak különös figyelmet kell-e fordítania arra, hogy a terméket megkülönböztesse más vállalatok termékeitől. Ilyen esetben a megkülönböztetőképesség nem elegendő az eredet bizonyításához. Egy palackban levő folyékony termék esetén különösen nehéz megkülönböztetőképességhez jutni, mert – miként a bíróság döntése kifejtette – egy folyékony termék bemutatása kötelező piaci követelmény, de csupán adagolási funkcióként.

Ilyen körülmények között csupán egy olyan védjegy rendelkezik megkülönböztető jelleggel, amely jelentősen eltér a normától vagy a szokásos gyakorlattól az adott területen, és a 2017/1001 sz. rendelet 7(1)(b) cikke szerint így be tudja tölteni az eredetazonosító funkciót.

A jelen esethez hasonló körülmények között – amikor a csomagolás adja a termék alakját, és a lajstromozási kérelem vizsgálatának céljára azonosnak kell tekinteni a termék alakjával – az lehet döntő, ami azonos jellegű áruk csomagolására és azonos fogyasztókra alkalmazható. Az átlagfogyasztó, aki nem végez piacvizsgálatot, nem ismeri szükségszerűen azt a tényt, hogy csupán egyetlen vállalat forgalmaz egy sajátos terméket egy különleges csomagolástípusban.

Az FW azzal érvelt, hogy a vonatkozó közönség magas figyelmi szinttel rendelkezik, mert az alkoholos és nem alkoholos italok előállítói és palackozói hivatásos szakemberek. A bejelentő legfőképpen arra mutatott rá, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy kielégíti a jelentős különbség követelményét egy rendkívüli megkülönböztető jelleggel, nevezetesen az ellaposított ellipszoid alakú kerek alakjával és rövid nyakával a palack testéhez viszonyítva (2. ábra). Ez alapvetően eltérő megjelenést eredményez.

2. ábra

A bíróság rámutatott azonban, hogy a bejelentéssel együtt csupán négy fekete és fehér képet nyújtottak be leírás nélkül, és hogy a lajstromoztatni kívánt háromdimenziós védjegy megkülönböztető jellegét csak a benyújtott iratok alapján kell megállapítani. A bejelentő arra hivatkozott, hogy a jellemzőket egyértelműen lehet látni a fekete és fehér rajzon, és rámutatott az előlről nézve látható cseppalakra a nyak könyökén levő jellemző szöggel és az oldalnézetben észlelhető enyhe kidomborodásra, továbbá a nyaktól lefelé futó enyhe görbültre, amely egy X-et képez, és az alsó részen levő enyhe bemélyedésre a fogáshoz.

Mindezek folytán a lajstromoztatni kívánt védjegy sajátos jellemzői révén egyértelműen megkülönböztethető a rendes borospalackoktól. A védjegyet egy jól ismert tervező hosszú és nehéz eljárás folyamán alkotta meg, a régi borostömlő alakjából kiindulva, és a Mercedes

E-osztályának motortetője által ihletve, így az a gyártási eljárás technológiájában nem képvisel egy egyszerű palackot.

Bár a CJEU megerősítette, hogy a palack alakjának jellemzői szembetűnőek voltak, nem ismerte el, hogy azok eléggé disztinktívek lennének. A bíróság megerősítette az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) fellebbezési tanácsának döntését. A tanács rámutatott, hogy egy zömök, kerek palack alakja, amely elől és hátul ellaposodik, és a lajstromoztatni kívánt védjegyet alkotja, a palackok hagyományos alapalakja, amelyet a 607/2009 sz. rendeletben is úgy mutatnak be, mint a frank borospalackok javasolt meghatározását.

A CJEU véleménye szerint amikor egy összetett védjegy csupán olyan elemekből áll, amelyek a vonatkozó áruk tekintetében nem rendelkeznek megkülönböztető jelleggel, általában azt a következtetést kell levonni, hogy a védjegy egészében nélkülözi a megkülönböztető-képességet. Ezt csak akkor lehet cáfolni, ha konkrét jelek mutatnak arra, hogy az összetett védjegy egészében több, mint részeinek az összege – azonban itt nem ilyen esetről van szó. Igaz ugyan, hogy a palack alakjának jellemzői némi eredetiséget mutatnak – itt a bíróság különösen a szögletes alakra utalt -, azonban önmagában a jellemzők egyike sem vonja magára az átlagfogyasztó figyelmét az eredetiség bizonyítékaként. Emellett a lajstromoztatni kívánt védjegy már nem tükrözi egy borostömlő alakját némi módosításokkal, mert nem tér el jelentősen egy régi borostömlő ipari szabványától – döntött a CJEU. A bíróság teljes terjedelmében elutasította a Frank Bortermelők Szövetségének panaszát.

Az ítélet eltér a CJEU palackügyben hozott legutóbbi döntéseitől (2019. májusi döntés aranybevonatú palackalacról és 2018. májusi döntés gyöngydíszítésű palackalacról), amelyekben a CJEU engedélyezte a védjegyvoltalmat, megjegyezve, hogy az élelmiszeripar résztvevőit erős verseny jellemzi, és az italgártóknak műszaki korlátozásokkal kell számolniuk áruik csomagolásánál és címkézésénél.

B) Három magánszemély 1980-ban Ibizán nyitott zenés bárt „Café del Mar” névvel, és hirdette is azt. A CAFÉ DEL MAR megjelölést a három vállalkozó már korábban is használta szállodai tevékenységre. 1977-ben ugyanők alapították a Can Ganguil vállalatot azzal a céllal, hogy divatárukat és szolgáltatásokat árusítsanak. 1998-ban az alperes meghatalmazást kapott, hogy képviselje a Can Ganguil.

A vita akkor kezdődött, amikor az alperes 1999-ben az EUIPO-nál két ábrás CAFE DEL MAR védjegybejelentést nyújtott be kizárólag a saját nevében. „hang és zene reprodukálására, ruházati termékekre és kávéházi szolgáltatásokra”, majd 2001-ben azonos védjegy lajstromozását kérte árukra és hirdetési, internetkommunikációs, zene- és éjjelimitató-szolgáltatásokra.

A két kihagyott társ felperesként törlési keresetet nyújtott be a CAFE DEL MAR ábrás védjegy ellen, azt állítva, hogy az alperes előre megfontolt rosszindulattal járt el. Emellett az al-

peres összetévesztési valószínűséget is létrehozott a korábban ismert CAFÉ DEL MAR jelzés használatával.

Az alperes viszont az 1999. évi tisztázatlan jogi helyzetre utalt. A „Café del Mar” bárt magánszerződéssel hozták létre úgy, hogy a spanyol polgári törvénykönyv 1669. cikke szerint annak nem volt jogi személyisége. A megtámadott védjegyet saját nevén lajstromoztatta, mert nem tudta, hogy azt kollektív védjegyként a felperes személyek is lajstromoztathatták volna. Hivatkozott még az 1998-ban a Can Ganguil képviselőre kapott meghatalmazásra is.

Az EUIPO Törlési Osztálya 2015-ben a megtámadott védjegyet érvénytelennek nyilvánította azon az alapon, hogy azt rosszhiszeműen nyújtották be. Az EUIPO fellebbezési tanácsa azonban 2017. szeptember 4-én megsemmisítette a törlési osztály döntését. Nem állapította meg, hogy a védjegyrejelentést az alperes rosszhiszeműen nyújtotta be, az ügy a CJEU elé került, ahol ez döntő kérdéssé vált.

A 207/2009 sz. védjegyrendelet 52(1)(b) cikke értelmében a rosszhiszeműség megállapításakor minden tárgyhoz tartozó tényezőt figyelembe kell venni, különösen azt, hogy a védjegyrejelentő tudja-e vagy tudnia kellene-e, hogy egy harmadik fél azonos vagy hasonló jelzést használ legalább egy európai tagállamban azonos vagy hasonló termékre vagy szolgáltatásra. Figyelembe kell azonban venni az események időrendi sorrendjét, üzleti logikáját és a felek közötti közvetlen szerződési viszonyokat, valamint a védjegyrejelentés mögötti szándékot is – állapította meg a CJEU.

A CJEU álláspontja szerint a megtámadott védjegy valóban a korábbi CAFÉ DEL MAR megjelöléssel való összetévesztéshez vezetett. Ez azonban önmagában még nem bizonyítja a rosszhiszemű védjegyrejelentést. A CJEU azonban azt is megállapította, hogy az alperes a megtámadott védjegynek saját nevében való bejelentése által, ami a korábbi Café del Mar jelzéssel összetévesztést okozhat, a jelzést használó társaság egyikének a képviselője, mégpedig olyan módon, amely eltér az ipari vagy kereskedelmi ügyekben elvárt erkölcsi magatartástól vagy tisztességes gyakorlattól.

Még ha a CAFÉ DEL MAR jogilag nem létezett is a kifogásolt lajstromozási kérelem időpontjában, a korábbi Café del Mar jelzés kereskedelmi használata elegendő volt annak megállapításához, hogy az alperes nem volt jogosult kizárólag a saját neve alatt lajstromoztatni ezt a megjelölést – állapította meg a CJEU. Annak nem tudása, hogy természetes személyek nevében is lehet nyújtani lajstromozási kérelmet, sem igazolhatja a lajstromozást az alperes saját nevében.

A CJEU rámutatott továbbá, hogy a fellebbezési tanács tévedett, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az alperesnek adott jogosultságot a felperesek hozzájárulásaként lehetett értelmezni ahhoz, hogy saját nevében lajstromoztasson jogokat. A meghatalmazás sem tekinthető annak elismeréseként, hogy az alperes a társtulajdonosok fölürendeltje volt a CAFÉ DEL MAR korábbi jelzéssel kapcsolatos jogok vonatkozásában.

Így a CJEU végső döntése az volt, hogy az alperes rosszhiszeműen járt el, és ezért indokolt volt a fellebbezési tanács döntésének hatályon kívül helyezése.

C) A CJEU 2019. szeptember 5-én jelentős döntést hozott egy ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelem ügyében arról, hogy elektronikusan bitoroltak-e egy európai uniós védjegyet.

A CJEU-t lényegileg arra kérték, hogy tisztázza, vajon egy európai uniós védjegy tulajdonosa, aki azt állítja, hogy jogait egy harmadik fél bitorolta elektronikusan nyilvánosságra hozott hirdetéssel és ajánlatokkal, bitorlási pert indíthat-e egy ilyen harmadik fél ellen egy olyan tagállam bírósága előtt, amelyben a hirdetési ajánlatok által célzott fogyasztók vagy kereskedők laknak (ebben az esetben az Egyesült Királyság) annak ellenére, hogy a harmadik fél egy másik, az elektronikus hirdetés által célzott államban (ebben az esetben Spanyolország) tett lépéseket.

A CJEU döntése igenlő, és a 207/2009 sz. rendelet 97. cikkének 5. bekezdése értelmezésén alapult, amely szerint eljárás indítható annak a tagállamnak a bíróságai előtt, amelyben a bitorlást elkövették (vagy azzal fenyegetőztek).

Konkrétabban, utalva olyan bitorlási tényekre, amelyek abból állnak, hogy a tulajdonos hozzájárulása nélkül azonos vagy hasonló védjeggyel hirdetnek és ajánlanak árukat, ezeket a cselekedeteket olyan területen elkövetettnek kell tekinteni, ahol azok hirdetésként vagy eladási ajánlatként jellemezhetők, nevezetesen ahol kereskedelmi tartalmuk ténylegesen hozzáférhető volt azon fogyasztók és kereskedők számára, akikre irányult.

A bíróság az alapul szolgáló elvvel kapcsolatban megvilágította, hogy szükséges azokat a bitorlókat, akik hirdetéseket vagy eladási ajánlatokat az Európai Unió belüli fogyasztók felé irányítanak, meggátolni abban, hogy európai uniós védjegyjogokat szerezzenek arra a tényre támaszkodva, hogy az ilyen hirdetéseket és eladási ajánlatokat online helyezték el az Unió kívül.

Emellett, ha – ellentétben a bíróság által levont következtetéssel – olyan tagállamként, amelyben a bitorlást elkövették, azt a helyet azonosítanák, ahol a bitorló „megnyitotta weboldalát, és aktiválta a betekintést hirdetésébe és eladási ajánlataiba”, bármilyen bitorló harmadik fél, aki az Európai Unióban lakik vagy létesít üzletet, könnyen kiüríthetné a védjegy-tulajdonos számára hozzáférhető alternatív fórumot. Ebből a célból elegendő lenne, ha az a terület, ahol a hirdetéseket vagy eladási ajánlatokat online hozzáférhetővé tették, ugyanaz a terület lenne, ahol az elektronikusan működő bitorló lakik vagy üzletet létesített.

Hasonlóképpen az az értelmezés sem megfelelő – szintén a bíróság véleményével ellentétben –, amely szerint „az a tagország, amelyben a bitorlást elkövették, az a hely, ahol a bitorló döntéseket hozott és műszaki lépéseket tett a hirdetések aktiválására egy weboldalon”. Valójában sok esetben rendkívül nehéznek bizonyulna a védjegy-tulajdonos számára a hely azonosítása. A per megindítása előtt (ellentétben olyan helyzetekkel, amikor az ilyen eljárások már folyamatban vannak) lehetetlen lenne az alperest arra kényszeríteni, hogy árulja el az ilyen helyet.

A bíróság által ebben az ügyben felsorakoztatott érvek bizonyos mértékig egy korábbi fontos döntésre támaszkodnak egy internettel kapcsolatos védjegy-bitorlási ügyben (*L'Oréal*

et al. vs. eBay et al.). Miként a bíróság említette, már a L'Oréal-döntésben (3. bekezdés) úgy ítélték, hogy olyan védjegybitorlási ügyekben, amelyeket az EU-n belüli fogyasztókat célzó online eladási ajánlatokkal és hirdetésekkel valósítanak meg, csupán a ténnyel, hogy a harmadik fél mögötti ajánlat vagy hirdetés egy harmadik államban történik, nincs megakadályozva, hogy a harmadik fél által használt szerver egy ilyen államban helyezkedjen el, vagy hogy az ajánlat vagy hirdetés tárgyát képező termék egy harmadik államban legyen.

D) A CJEU elutasította az ábrás uniós védjegy lajstromozását szigetelőelemekre, ahol a lajstromoztatni kívánt védjegy koncentrikus körökből áll, a vállalat klasszikus színeivel. Az elutasítás oka, hogy a védjegy kizárólag egy műszaki hatás eléréséhez szükséges alakból áll, ami ki van zárva a lajstromozásból. A használat által szerzett megkülönböztetőképeség nem ellensúlyozza a műszaki eredmény eléréséhez szükséges alakot.

Az eset középpontjában a svéd *Roxtec AB* kék és fekete koncentrikus körökből álló, az ábrán bemutatott jelzése állt, amelyet a bejelentő uniós ábrás védjegyként kívánt lajstromoztatni a 17. áruosztályban kábelek és csövek műanyagból vagy gumiból készült szigetelésére. A bejelentő ugyanis szigetelőelemeket tervez és forgalmaz, amelyeket 2010-ig szabadalom védett.

A védjegybejelentés ellen felszólalt az olasz *Wallmax Srl* (Wallmax) vállalat, amely hasonló szigetelőelemeket állít elő és forgalmaz. A felszólaló abszolút érvénytelenségi okokra hivatkozott, mert a lajstromoztatni kívánt ábrás védjegy egy kábelszigetelő egység metszetét mutatja.

Az EUIPO Törlési Osztálya elutasította a felszólalást, mert objektív különbségeket talált a kifogásolt védjegy és a bejelentő szigetelőelemeinek alakja között.

E döntés ellen a felszólaló a fellebbezési tanácshoz fordult, amely hatályon kívül helyezte a törlési osztály döntését, és fenntartotta a Wallmax érvénytelenségi keresetét. A tanács kifejtette, hogy a védjegy, amely egyértelműen mutatja a koncentrikus kör alakú szerkezetet, tartalmazza mindazokat a lényeges információkat, amelyek a szándékolt műszaki hatás eléréséhez szükségesek. A lajstromoztatni kívánt védjegy pontos ábrázolása az eltávolítható koncentrikus rétegeknek és így a szigetelőelem fő jellemzőjének.

A döntés ellen a Roxtec a CJEU-nál nyújtott be fellebbezést, amelyben lényegileg azzal érvelt, hogy a koncentrikus körökből álló védjegy nem a kérdéses termék alakja, mert az csupán utal a szigetelőelemre, de azt nem írja le, és mert egy szigetelőelem bizonyos jellemzői nincsenek feltüntetve az ábrás védjegyben. A bejelentő szerint a fellebbezési tanács alapvetően csak a kifogásolt védjegy köreit tekintette lényeges jellemzőnek, holott a színrendezés és két mintaelem is lényeges volt. A vonatkozó fogyasztók a kifogásolt védjegyet ábrás védjegyként fogják fel a vállalat hagyományos kék és fekete színeivel.

A CJEU elutasította a bejelentő kifogásait, és részletesen ismertette az esetjogot és a jogi helyzetet a 2017/1001 sz. védjegyrendelet 7(1)(e)(ii) cikke szerint olyan jelzésekkel kapcsolatban, amelyek kizárólag az áruk műszaki eredmény eléréséhez szükséges alakjából álltak. Az ilyen jelzések ki vannak zárva a védjegyoltalomból.

Eltérően a megkülönböztető jelleg megítélésétől, egy védjegy lehetséges üzleti eredményének vagy funkciójának a meghatározásakor nem veszik figyelembe a vonatkozó fogyasztók észlelését – mutatott rá a CJEU. Az átlagfogyasztó nem rendelkezik a szükséges műszaki tudással. A rendelet 7(1)(e)(ii) cikkében említett funkcionális analízist tárgyilagosan hajtják végre a védjegybejelentés benyújtásának időpontjában átadott klasszikus ábrázolás és leírás alapján.

Ezért az ügyben nem játszik szerepet az, hogy a fogyasztók a kifogásolt ábrás védjegyet a hagyományos vállalati színekben észlelik-e. A fekete és a kék szín kombinációját nem lehet lényeges jellemzőnek tekinteni, mert az használat útján szerzett megkülönböztetőképesség. Emellett a fentebb említett színekombináció csupán arra szolgál, hogy a megtámadott védjegyet kiemelje a négyzetes fekete háttér és a háttérben látható kék körök között, ami így egy csekély önkényes elem, és nem egy lényeges díszítő elem.

A CJEU megállapította, hogy a rendelet 7(3) cikke tiltja egy védjegy lajstromozását még akkor is, ha az áruk alakja, amely a műszaki eredmény eléréséhez szükséges, a védjegy használata révén megkülönböztetőképességre tett szert. Ennek megfelelően egy védjegy használata által szerzett megkülönböztetőképesség nem fontos a védjegy lényeges jellemzőinek azonosításánál.

A Roxtec arra is hivatkozott, hogy a piacon számos műszaki megoldás található szigetelőegységekre, azonban a CJEU szerint egy sem volt lényeges a fentebb említett 7(3) cikk szerint a védjegyoltalomból való kizárás szempontjából. A kérdéses jelzés alakja semmiképpen sem az egyetlen tényező, amelynek alapján a kérdéses műszaki hatást el lehet érni.

A CJEU megállapította, hogy a kérdéses alak lényeges jellemzői a koncentrikus körök voltak, amelyek a szigetelőegység eltávolítható koncentrikus rétegeit képezik. Így a koncentrikus körök egyesítik a műszaki tulajdonságokat, és elegendők a szándékolt műszaki hatás eléréséhez, minthogy egyenként lehámozhatók mindaddig, amíg el nem érik a kábel beiktatásához szükséges átmérőt.

A fentiek alapján a CJEU teljes terjedelmében elutasította a Roxtec által benyújtott keresetet.

Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO)

A) Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) 2020. január 17-én megerősítette a CRISPR genomfeldolgozásra vonatkozó, engedélyezett szabadalom megvonását; a szabadalom tárgyát csúcstechnológiának tekintették a rák elleni harcban. Így továbbra is nyitott marad a CRISPR genomlóra vonatkozó szabadalmi jogok sorsa.

A CRISPR szabadalmáért és tulajdonjogáért éveken át harcolt két feltalálócsoporthoz és ugyanakkor két összebékíthetetlenül szembenálló amerikai egyetem, az MIT és a Harvard *Broad Intézet* *Feng Zand* feltalálójával és a Kaliforniai Berkeley Egyetem *Jennifer Doudna* és *Emmanuelle Carpentier* feltalálójával.

A CRISPR genomfeldolgozásra engedélyezett szabadalom ESZH általi megvonása a Broad Intézet 2 771 468 sz., 2014-ben engedélyezett európai szabadalmát érinti, amely számos hivatkozást tartalmaz korábbi szabadalmi jogokra, és ezért megvonása kérdésessé tehet már megadott egyéb európai szabadalmakat is.

Így nyitott marad a verseny a CRISPR örökléstani olló és a CRISPR technológia szellemi tulajdoni jogaiért, amit már eldöntöttek tekintettek.

A szabadalom megvonásának bejelentése előtt az ESZH négynapos szóbeli tárgyalást tartott, amelyet követően rövid bejelentésben közölte, hogy a szabadalmat közbenső technika állása által okozott újdonsághiány miatt megvonták. A technika állása azért vált újdonságrontóvá, mert a felszólalási osztály nem ismerte el a szabadalmas elsőbbségi jogát egy olyan ideiglenes amerikai bejelentés alapján, amely több bejelentőt jelölt meg, mint a következő PCT-bejelentés, amelynek elsőbbségével az európai szabadalmi bejelentést benyújtották. Minthogy a kihagyott bejelentő nem ruházta át a bejelentésre vonatkozó jogát a PCT-bejelentés bejelentőire, az elsőbbségi igény az ESZH döntése szerint érvénytelen volt. Az ESZH a feltalálók bejegyzett vagy bejegyzetlen neveire utalt, mert az európai szabadalmi bejelentésben nem említették *Luciano Marraffini* társfeltalálót. Ezért az ESZH a Broad Intézet szabadalmát érvénytelennek nyilvánította. Pontosan ezt a kérdést már megtárgyalták 2017-ben a párhuzamos amerikai ügyben, ahol azonban döntőbíróság a Broad Intézet javára döntött.

A Broad Intézet azonban nem adja fel a harcot, mert erős CRISPR-Cas9 szabadalmi portfóliója van fontos CRISPR-Cas9 szabadalmakkal az Egyesült Államokban és Európában a CRISPR-Cas9-nek eukarióta sejtekben való használatára.

A másik fél, a Berkeley Egyetem feltalálói sem tétlenek azonban, mert Jennifer Doudna és Emmanuelle Carpentier újabb CRISPR-rendszereket fedezett fel a korábbi Cas9-proteineknél kisebb, CasY- és CasX-proteinekkal kapcsolatban.

A harc a két fél között a 2 771 468 sz. európai szabadalom megvonása ellenére is tovább folytatódik.

B) A hihetőség fogalma számos szabadalmi elővizsgálati ügyben felmerült az utóbbi években olyan irányzatként, amelynek alapján úgy tűnik, hogy eltolódás tapasztalható a hihetőségnek további önálló szabadalmazási követelményként való kezelése irányában.

A hihetőség általában szabadalmazási feltétel, amely szerint a technika állásában és a szabadalmi kinyilvánítás tanításában elegendő bizonyítéknak és műszaki ismeretnek kell lennie ahhoz, hogy következtetni lehessen egy műszaki feladat megoldhatóságára a javasolt megoldással.

A „híhetőség” kifejezést először vezették be a szabadalmazhatóság megítélésével kapcsolatban az Európai Szabadalmi Hivatal fellebbezési tanácsának 2005. június 28-i *John Hopkins*-döntésében. Dióhéjban, ez a döntés kétségbe vonta, hogy a megoldandó problémát (a transzformációs növekedési faktor- [Transforming Growth Factor (TGF)]-béta-szuper-család egy további tagjának elkülönítését) hihetően oldották meg, figyelembe véve a bejelentés tanításait és a technika állását az elsőbbség időpontjában. A tárgy a TGF-9 (a TGF-béta-szuperfamilia egy konkrét tagja) volt. A bejelentés leírása nem mutatta be azt a szerkezeti jellemzőt, amely annak megállapítására szolgál, hogy egy polipeptid a TGF-béta-szuperfamiliahoz tartozik-e – vagyis nem nyilvánította ki a hét ciszteinmaradékot azok jellemző térbeli elrendezésében; valójában csupán hat ciszteinmaradék volt jelen.

Az elsőbbség időpontjában nem állt rendelkezésre bizonyíték annak bemutatására, hogy az igényelt vegyület egy növekedési megkülönböztetési faktor volt-e. Ezt csak kitalációnak lehetett tekinteni.

Mint hogy a fejlesztés híhetősége kétséges volt, a tanács arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentés nem tartalmazott elegendő bizonyítékot annak megállapításához, hogy „legalább valószínű” volt a műszaki probléma megoldásának a megtalálása. Így a feltalálói tevékenység követelményét nem elégtették ki, aminek következtében a fellebbezést elutasították.

Egy második vonatkozó precedens található a kanadai szabadalmi törvényben, amely szerint egy igényelt találmány hasznosságát bizonyítani kell, vagy legalábbis „józanul meg kell jósolni”. Ahhoz, hogy a jóslás józannak legyen mondható, a következő feltételeket kell kielégítenie:

- ténybeli alappal kell rendelkeznie;
- a találmánynak a szabadalmi bejelentés napján érthető és józan érvelést kell mutatnia, amelyből a kívánt eredmény a ténybeli alap révén kikövetkeztethető;
- a találmányt megfelelően kell kinyilvánítani.

A jóslás tehát nem lehet spekuláció, és hihetőnek vagy valószínűnek kell lennie.

Az említett globális irányzat ellenére a kommentátorok kétségbe vonják, hogy a híhetőséget egy további önálló szabadalmazási követelménynek kell tekinteni, amely különálló az olyan hagyományos fogalmaktól, mint az újdonság, a feltalálói tevékenység, a kielégítő kinyilvánítás, az egyértelműség, a hasznosság és az ipari alkalmazhatóság.

Amikor az új szabadalmi törvény (America Invents Act) 2012-ben hatályba lépett az Egyesült Államokban, ezzel végre bevezették a bejelentési rendszert (first-to-file system) a feltalálói rendszer (first-to-invent system) helyett, amely összhangban áll a nemzetközi szabadalmi rendszerekkel. Ennek az elvnek alapján a szabadalmi jogokat az első bejelentő kapja meg. Ennek a változásnak a kézenfekvő eredménye, hogy a kutatók és a fejlesztők igyekeznek meggyorsítani kutatómunkájukat, hogy mielőbbi elsőbbségi időpontot tudjanak biztosítani. Ha ezt az eljárást túlságosan meggyorsítják, a szabadalmi bejelentésben ki-

nyilvánított tanítások spekulatívvá válhatnak, és a megvalósítási példák inkább látomások, semmint tények lehetnek.

Egyes esetekben veszélyesen közel állhat a feltalálói tevékenység értékelése és a hihetőség megítélése. Ha azonban egy szakértő hihetőnek talál egy műszaki hatást, a találmány szükségyszerűen nem nélkülözi a feltalálói tevékenységet. A hihetőség meghatározása érdekében egy szabadalmi bejelentés vagy egy szabadalom tanításait figyelembe kell venni. Ezeket a tanításokat azonban figyelmen kívül lehet hagyni a feltalálói tevékenység megítélésekor.

Az EU Törvényszéke (General Court of the EU, GC)

A) Amikor egy korábbi, nagyon jól ismert védjegyet teljesen integrálnak egy új védjegybe, ez erősebben jelzi egy korábbi védjegy összetévesztési lehetőségét. 2019. decemberben azonban a svájci *Société des Produits Nestlé S.A.* (Nestlé) ONE szóvédjegyével vesztett a spanyol *Amigüitos pets & life SA* (Amigüitos) ábrás THE ONLY ONE BY ALPHASPIRIT WILD AND PERFECT szóvédjegyével szemben, amelynek lajstromozása iránti kérelmét az Amigüitos 2016. áprilisban nyújtotta be az EUIPO-nál.

A Nestlé azon az alapon szólalt fel az Amigüitos védjegybejelentése ellen, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy összetéveszthető az ő korábban lajstromozott ONE szóvédjegyével, és egyúttal különleges oltalmat igényelt jól ismert védjegyének hírnevére a 2017/1001 sz. EU-rendelet 8(5) cikke alapján.

Az EUIPO Felszólalási Osztálya, majd fellebbezési tanácsa egyaránt a Nestlé javára döntött, és elutasította a vitatott védjegybejelentést. Az Amigüitos megtámadta ezt a döntést az Európai Törvényszéknél, amely 2019. decemberben hozott döntést az ügyben.

Ellentétben a tanács döntésével, a GC nem gondolta a „one” szóelemet uralkodónak a THE ONLY ONE BY ALPHASPIRIT WILD AND PERFECT védjegyben, mert mind az ábrás elemek, mind pedig a hét szóelem hozzájárul ahhoz a tényhez, hogy a „one” elem nem uralkodó a védjegy által kiváltott általános benyomásban. A GC rámutatott, hogy egy összetett jelzés egyetlen komponense nem tart meg ilyen független, döntő szerepet, ha a jelzés többi komponensével olyan egységet képez, amelynek jelentése eltér ezeknek a komponenseknek önmagukban való jelentésétől. Bár a „the only one” elem fontos részét képezi a fekete négyzetnek, a lajstromoztatni kívánt védjegy által keltett vizuális benyomást további hét szó határozza meg, amelyek tehát nem elhanyagolhatók – állapította meg a GC.

Ennek alapján a két védjegy vizuális szempontból eltérő, továbbá a két védjegy közötti hangzási eltérés mértékét csekélynek kell tekinteni.

Az ügyben döntő tényező volt, hogy a korábbi ONE védjegy jólismeretése bizonyítást nyert. A jelen ügyben ahhoz hogy meg lehessen állapítani, miszerint a korábbi védjegy sajtós hírnevét bizonyították, a GC egyrészt a PURINA ONE védjegyre vonatkozó sajtócikkekre, másrészt ennek a védjegynek a fejlődésére vonatkozó tájékoztatásra, továbbá Nestlé értékesítési igazgatójának eskü alatti nyilatkozatára támaszkodott, amely a ONE védjegy értékesítéséről, elosztásáról és piacra jutásáról, valamint a PURINA ONE és a ONE védjegy lajstromozásáról adott felvilágosítást.

A fellebbezési tanács a korábbi védjegy hírnevének megállapításakor lényegileg a PURINA ONE védjegyre vonatkozó bizonyítékokra támaszkodott, és nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a hírnevet meg lehet-e állapítani egy másik alakban ábrázolt védjegy alapján.

A GC teljes terjedelmében helyt adott az Amigüitos fellebbezésének, és elrendelte védjegyének lajstromozását.

B) Ismeretes, hogy a védjegytulajdonosok korábbi jogok alapján felszólalhatnak a megtévesztően hasonló védjegyek lajstromozása ellen látási, hallási és/vagy fogalmi hasonlóságok alapján. Azonban mit értünk fogalmi hasonlóságon, és azt hogyan állapítjuk meg? A GC a CARNILOVE és a MEATLOVE közötti vitában hozott döntésével válaszokat ad ezekre a kérdésekre.

A CARNILOVE európai uniós védjegy tulajdonosa megpróbálta meggátolni a MEATLOVE európai uniós védjegy lajstromozását azon az alapon, hogy a védjegyek megtévesztően hasonlóak látási, hallási és különösen fogalmi hasonlóságok alapján. Az EUIPO Felszólalási

Osztálya megállapította, hogy a védjegyek látási és hallási szempontból átlagos mértékben hasonlóak, míg fogalmilag azonosak voltak, és ezért fenntartotta a felszólalást.

Fellebbezés után azonban az EUIPO fellebbezési tanácsa hatályon kívül helyezte ezt a döntést, és a felszólalást teljes terjedelmében elutasította, megállapítva, hogy a jelzéseket fogalmilag nem lehet összehasonlítani.

Ezt a döntést a GC 2019. októberi ítéletével megváltoztatta, mert arra a következtetésre jutott, hogy a tanácsnak vizsgálnia kellett volna a jelzések fogalmi hasonlóságát.

Az ilyen vitákban az a kérdés, hogy a vonatkozó közönség tévesen állapítja-e meg egy termék vagy szolgáltatás eredetét márkanéve és egy másik vállalat márkanéve közötti hasonlóság miatt. „Összetévesztési valószínűség” fennállásának megállapításához vizsgálják a védjegyek vizuális, hangzási és fogalmi hasonlóságát, és ugyanezt a termékek és/vagy szolgáltatások vonatkozásában. Ezt az értékelést a védjegyek által nyújtott általános benyomás alapján végzik, figyelembe véve különösen a megkülönböztető és az uralkodó komponenseket.

Döntésében a GC egyetértett a fellebbezési tanács döntésével abban, hogy a védjegyek vizuális szempontból csekély mértékben voltak hasonlóak. A „-love” közös elem, és a szavak hasonló hosszúsága ellenére a vizsgált védjegyek kezdetükben különböznek, nevezetesen a „meat” szó a lajstromoztatni kívánt jelzésben és a „carni-” szóelem a korábbi védjegyben. A GC helyesnek találta a tanács azon megállapítását is, hogy a jelzések között csupán kismértékű a hangzási hasonlóság, különösen teljesen eltérő kiejtésük folytán és annak a ténynek következtében, hogy a „meat-” elem csupán egyetlen szótagból áll, míg a „carni-” elem kettőből.

A fogalmi hasonlóság megállapításánál azt vizsgálják, hogy egy jelzés ugyanazt közli-e, vagy olyan védjegyekre vonatkozik-e, amelyeknek azonos a nyelvi jelentése, például a szóvédjegyek azonos jelentéssel eltérő nyelvekben. A GC szerint a fellebbezési tanács tévedett a vizsgált védjegyek fogalmi hasonlóságának vizsgálatakor. A tanács azt állapította meg, hogy a vonatkozó közönség a vizsgált védjegyeket felbontja szóelemekre, ha a jelzés maradéka sajátos jelentésű, vagy az érintett közönség által ismert szavakra hasonlít. Azt is megállapította, hogy a korábbi CARNILOVE védjegy nem rendelkezik semmilyen jelentéssel.

Ezzel szemben a GC azon a véleményen volt, hogy az angolul beszélő közönség számára fennáll bizonyos fogalmi hasonlóság, mert mindkét szó vonzalomra utal a hússal kapcsolatos valamilyen dolog iránt. A GC megjegyezte azonban, hogy ezt csekély mértékű fogalmi hasonlóságként kell kategorizálni.

A „carni-” szóelem egyéb jelentéseit a fellebbezési tanács nem vizsgálta. Ezzel szemben a GC megállapította, hogy itt az EU olaszul és spanyolul beszélő közönségét egyaránt figyelembe kell venni, ugyanúgy, mint az angolul beszélőket, mert a „meat” szó részét képezi az angol alapszótárnak, és ezért az EU fogyasztóinak széles körében ismert. Ennek következtében meg lehet állapítani, hogy a vizsgált jelzések fogalmilag nagymértékben hasonlóak.

Ez az ügy azt mutatja, hogy az európai uniós védjegyek fogalmi hasonlóságának összehasonlításakor fontos figyelembe venni a vonatkozó közönséget.

C) A *Pharmadom v. Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala* (EUIPO) ügyben a GC 2019. szeptember 19-i döntésével kizárta a MEDIWELL és a WELL AND WELL védjegy közötti összetévesztés valószínűségét, és egyúttal hatályon kívül helyezte az EUIPO fellebbezési tanácsának 2018. június 8-án hozott döntését az IRF MEDIWELL védjegyének lajstromozása ellen a Pharmadom által benyújtott felszólalás ügyében. Röviden összefoglalva:

- A Pharmadom felszólalt az ábrás MEDIWELL védjegy lajstromozása ellen saját korábbi WELL AND WELL szóvédjegye és WELL & WELL ábrás védjegye alapján.
- Az EUIPO kizárta az összetévesztés valószínűségét a védjegyek hangzási, fogalmi és vizuális különbségei alapján.
- A GC megerősítette, hogy a védjegyek közötti különbségek elegendők voltak az összetévesztés valószínűségének kizárásához.

a) Az ügy háttere

Az IRF 2016. február 5-én az EUIPO-nál kérelmet nyújtott be az 1. ábrán bemutatott MEDIWELL védjegy lajstromozása iránt.

2016. augusztus 9-én a Pharmadom ez ellen felszólalt korábbi francia nemzeti WELL AND WELL szóvédjegye és a 2. ábrán bemutatott francia nemzeti ábrás védjegye alapján.

1. ábra

2. ábra

2017. november 3-án az EUIPO Felszólalási Osztálya teljes terjedelmében elutasította a felszólalást arra hivatkozva, hogy nem forgott fenn az összetévesztés valószínűsége.

A Pharmadom ez ellen 2018. január 2-án fellebbezést nyújtott be az EUIPO-nál, amit a fellebbezési tanács 2018. június 8-án elutasított. Döntésében arra hivatkozott, hogy értékelést végzett a korábbi francia nemzeti WELL AND WELL szóvédjeggyel kapcsolatban, és megállapította, hogy az összetévesztés valószínűségének vizsgálati területe Franciaország volt. Az érintett közönség vonatkozásában megerősítette, hogy annak figyelmi szintje a vizsgált esetben átlagostól a magasig terjed. Végül az áruk és szolgáltatások összehasonlítása terén megerősítette azt az állítást – amelyet egyik fél sem vont kétségbe –, hogy a vitatott védjegyek részben azonosak és részben hasonlóak vagy eltérők voltak.

b) A fellebbezési tanács döntése

A tanács megállapítása szerint a „medi-” elem uralta a lajstromoztatni kívánt védjegy általános benyomását, bár a „-well” elemet sem lehet figyelmen kívül hagyni, mert – ellentétben a felszólalási osztállyal – a vonatkozó közönségnek legalább egy része angol szóként értene annak „jó” jelentését, és ezért az igényelt áruk vonatkozásában csekély a megkülönböztetőképessége. A „medi-” szót a tanács szerint a vonatkozó közönség a „medicine” (gyógyszer) angol szó rövidítéseként fogná fel, és ezért az leíró jellegű az 5. és a 10. áruosztály áru számára. Megállapította továbbá, hogy a vizsgált jelzések csupán csekély látási és hangzási hasonlóságot mutatnak. Fogalmilag a „medi-” és a „-well” elemet megértő közönség bizonyos mértékben hasonlóan találná a védjegyeket, míg a „medi-” elemet értő közönség azokat fogalmilag eltérőnek találná.

A korábbi francia ábrás védjegyet nagyobb mértékben lehet eltérőnek találni, mint a korábbi szóvédjegyet, mert további szó- és ábrás elemeket tartalmaz. Ezért a fellebbezési tanács kizárta az összetévesztés valószínűségét.

A vizsgált védjegyek által védett áruk és szolgáltatások vonatkozásában a tanács megállapította, hogy azok egyaránt célozzák meg az általános közönséget és a sajátos szakmai tudású szakembereket.

c) A GC döntése

A GC előtt a bejelentő kifejtette, hogy a fellebbezési tanács tévesen elemezte a vizsgált védjegyet, aminek következtében helytelenül ítélte meg az összetévesztés valószínűségét, mert a kérdést főleg gyógyászati áruk vonatkozásában elemezte, és nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a 35. áruosztály egyes szolgáltatásai a 3. áruosztály áruinak nagybani eladására vonatkoznak, aminek következtében a 35. áruosztály szolgáltatásai ugyanazt az általános közönséget érintik, amelynek általános, nem pedig „átlagnál magasabb” a figyelmi szintje.

A jelzések szerkezete, valamint összehasonlítása vonatkozásában a bejelentő arra hivatkozott, hogy a „well” szó nem része a francia szókincsnek, ezért teljes mértékben disztingtív, és hogy a fellebbezési tanácsnak nem kellett volna különbséget tennie az ezt a szót értő közönség és azon közönség között, amelynek számára ez a kifejezés nem bír jelentéssel.

A GC szerint a „well” szó a „jól” fogalomra utalhat, ezért a tanács helyesen állapította meg, hogy ennek a szóelemnek csekély a megkülönböztetőképessége a szó angol jelentését értő közönség számára, míg a közönség angolul nem értő része ezt a szót rendes megkülönböztetőképességűnek tekinti.

A GC egyetértett a fellebbezési tanács értékelésével a „-well” és a „medi-” szóelemekkel kapcsolatban, és hangsúlyozta azt a tényt, hogy a kérdéses ábrás védjegy különbözött a korábbi szóvédjegytől, amit a tanács részletesen elemzett.

A GC megjegyezte, hogy a csekély vizuális, hallási és fogalmi hasonlóságok a „-well” elem közös jelentéséhez kapcsolva nem ellensúlyozzák a vizsgált jelzéseket jellemző különbségeket.

A fentiek alapján a GC teljes terjedelmében elutasította a fellebbezést, hangsúlyozva, hogy a védjegyek közötti különbségek elegendők voltak az összetévesztési valószínűség kizárására.

Indonézia

Dewi Nilasari (Nilasari), egy indonéz vállalkozó 2013-ban az Indonéz Védjegy hivatalnál lajstromoztatta a NOVEC 1230 védjegyet a 9., 35. és 38. áruosztályban. A *3M Company* (3M) 2016-ban a hivatalnál kérelmet nyújtott be a NOVEC védjegy lajstromozása iránt a 9., 35. és 38. áruosztályban. A hivatal a védjegybejelentést a Nilasari védjegyének hasonlóságára hivatkozva elutasította.

2018. március 28-án 3M törlési keresetet nyújtott be a Nilasari védjegye ellen jól ismert védjegyhez való hasonlóság [védjegy törvény 21(1)(a) cikke] és rosszhiszeműség [védjegy törvény 21(3) cikke] alapján.

A kereskedelmi bíróság 2018. októberben a 3M javára döntött egyrészt hasonlóság (különösen a jól ismert NOVEC védjegyhez való hasonlóság) alapján, másrészt azért, mert a Nilasari rosszhiszeműen nyújtotta be védjegybejelentését azzal a szándékkal, hogy lemásolja, utánozza a jól ismert NOVEC védjegyet, illetve annak alapján előnyre tegyen szert.

A Nilasari 2018. október 15-én a döntés ellen fellebbezést nyújtott be a legfelsőbb bíróságnál azzal érvelve, hogy védjegyét jóhiszeműen nyújtotta be, mert tudományos kutatást végzett, termékalapot fejlesztett ki, és munkájáról bizonyítékkal is szolgált. A Nilasari azt is előadta, hogy a védjegy a saját alkotása, mert minden egyes betűje egy szót vagy kifejezést rövidít: N (new synthetic), O (organic), V (variable), E (engineered) és C (chemical production process). A Nilasari azt is előadta, hogy az „1230” szám Márk evangéliumának 12:30 jelzésű verse. Ennek megfelelően nem lehet szó rosszhiszeműségről.

A legfelsőbb bíróság 2019. február 21-én elutasította a Nilasari fellebbezését, mert azon a véleményen volt, hogy a benyújtott bizonyítékok nem voltak elegendők a jóhiszeműség bizonyítására.

Ez az ügy azt mutatja, hogy egy olyan védjegy tulajdonosa, amelyet még nem használtak vagy lajstromoztak Indonéziában, megalapozhatja egy lajstromozott védjegy törlését, ha bizonyítani tudja egy jól ismert védjegyhez való hasonlóságát, vagy azt, hogy a védjegyet rosszhiszeműen nyújtották be.

IP5

Az IP5-nek nevezett öt nagy szabadalmi hivatal – az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatala, az Európai Szabadalmi Hivatal, a Japán Szabadalmi Hivatal (Japan Patent Office, JPO), a Koreai Szellemi Tulajdoni Hivatal (Korean Intellectual Property Office, KIPO) és a Kínai Nemzeti Szellemi Tulajdoni Adminisztráció (National Intellectual Property

Administration, CNIPA) – képviselői 2020. január 15–16-án Berlinben az új felmerülő technológiákkal és a mesterséges intelligenciával (AI) foglalkozó Közös Különleges Bizottság bevezető ülését tartották, amelyet az EPO és a KIPO közösen szervezett.

Az IP5 előző év júniusában a dél-koreai Incheonban tartott éves ülésén határozták el, hogy az új bizottság az új technológiák és az AI jogi, műszaki és politikai szempontjait, valamint azok ütközését a szabadalmi rendszerrel az öt hivatal részvételével fogja kutatni. A cél annak kijelölése, hogy mely területek húzhatják a legnagyobb hasznot az IP5 közös válaszaiból a következő fő területeken: az AI alkalmazása a szabadalomengedélyezési eljárás javítására, a szabadalmazási követelmények alkalmazása az AI területén, valamint a gépek által létrehozott találmányokon alapuló szabadalmi bejelentések kezelése.

„Ez a Közös Különleges Bizottság az IP5-hivatalok első közös válasza a változó globális szabadalmi helyzetre és ezen a területen a felhasználók kibontakozó szükségleteire” – hangsúlyozta az esemény megnyitóján *Cristoph Ernst*, az EPO alelnöke jogi és nemzetközi ügyekben. Hozzátette: „Az új felmerülő technológiák és az AI a mindennapi élet majdnem minden területét érinti, és úgy tűnik, hogy megkérdőjelezi generációk hagyományos mintáit, a tudomány felhasználását és a döntéshozatalt. Ez a szellemi tulajdon jelentős kihívásait hozza létre, és a bizottság lehetőséget nyújt számukra annak bizonyítására, hogy a világ vezető hivatalaiként gyorsan válaszolnak a változásokra.”

A KIPO Nemzetközi Együttműködési Osztályának igazgatója, *Daewo Lee* nyitómegjegyzéseiben rámutatott az együttműködés hasznára, amikor az öt hivatal hasonló kihívásokkal szembesül, és gyorsan fejlődő technológiákat kell elsajátítani. „Reméljük, hogy tanulunk egymástól és segítjük egymást” – mondta.

Az ülésen az öt hivatal és a Szellemi Tulajdoni Világszervezet 30 jogi, szabadalmi és szellemi tulajdoni szakértője vett részt. A résztvevők másfél napon keresztül tájékoztak az AI és az új felmerülő technológiák területén folyó munkáról, és listákat állítottak össze azokról a kérdésekről, ahol az IP5 a jövőben további együttműködést kezdeményezhet jogi, szellemi tulajdoni és stratégiai szempontból. Azt is megbeszélték, hogy hogyan lehet bevonni az ipar képviselőit az öt országban a bizottság munkájába, hogy visszajelzéseket kapjanak, illetve tájékoztatást nyújtsanak a szabadalmi rendszer felhasználói számára az IP5 területén.

A Közös Különleges Bizottság célja, hogy az öt hivatal vezetői számára áttekintő dokumentumot állítsanak össze az AI és az új felmerülő technológiák területén végzendő munkáról.

Az első ülést Berlinben megszervező EPO a 2023. évi stratégiai terv keretében tervezi egy olyan hivatal felállítását, amely központja lenne az AI-re vonatkozó szakértelemnek.

Izrael

Az alább ismertetett ügyben az Izraeli Szabadalmi Hivatal elutasított egy biohasonló gyógyszerre vonatkozó szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítására vonatkozó kérelmet.

A biológiai gyógyszerek általában olyan fehérjék, amelyeket laboratóriumi körülmények között állítanak elő, és amelyek hasonlítanak az emberi testben természetesen előállított fehérjékhez. Minthogy az első biológiai gyógyszert, az inzulint 25 évvel ezelőtt hozták forgalomba, használati körük rendkívüli mértékben szélesedett. Mára az Egyesült Államok Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatala (US Food and Drug Administration, FDA), az Európai Gyógyszerügynökség (European Medicines Agency, EMA) és hasonló célokat szolgáló sok más intézmény – így az izraeli is – több száz fehérje és peptid használatát engedélyezte.

A fehérjék előállítási folyamata bonyolult, és jelentősen különbözik a vegyi molekulák előállításától. Továbbá egy biológiai vegyület előállítása különböző végtermékeket eredményezhet, amelyek a páciensekben eltérő immunreakciókat idézhetnek elő. Egy másik fő különbség, hogy a kémiai vegyületek kis molekulásúak, és ezért könnyebben állíthatók elő, mert nagy valószínűséggel egyetlen molekulából állnak. Ezért a világ valamennyi egészségügyi hatósága sajátos szabályokat hozott létre az egyenértékű gyógyszerek, különösen a fehérje biológiai gyógyszerek (vagyis a biohasonló anyagok) jóváhagyásáról. Ezek a szabályok akkor teszik lehetővé egy biohasonló készítmény lajstromozását, ha biztonság, hatékonyság és minőség szempontjából hasonlóknak bizonyultak a referenciakészítményhez.

Például az EMA megállapítja, hogy egy biológiai referenciakészítmény jóváhagyására használt adatok nem használhatók fel egy biohasonló gyógyszer forgalmi engedélyezésének megadásához. Az Izraeli Egészségügyi Minisztérium hasonló szabályt alkalmaz biohasonló gyógyszerek adminisztrációja esetén. Néhány évvel ezelőtt módosította a biohasonló készítmények jellemzésére szolgáló különleges eljárását az alábbi meghatározásokkal:

„A biológiai készítmények hatóanyagait – természetüknél fogva – egy szervezet állította elő. Nagymértékű bonyolultságuk és előállítási eljárásuk folytán a biológiai anyagok hasonlóak a biológiai referenciakészítményekhez, de azokkal nem azonosak. A biohasonló készítményeknek hasonlóknak kell lenniük a biológiai referenciakészítményhez minőségi tulajdonságok, biológiai aktivitás, biztonság és hatékonyság szempontjából, amit összehasonlító vizsgálatokkal kell bizonyítani. A kémiai generikumokra vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók a biohasonló készítményekre.”

Egy újabb döntésében az Izraeli Szabadalmi Hivatal elutasította a *Bayer Healthcare LLC*-nek (Bayer) a *Kovaltry* biológiai gyógyszerre vonatkozó szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítására vonatkozó kérelmét. A Bayer azt állította, hogy a gyógyszer adminisztrációs eljárása szerint a készítményt az egészségügyi minisztérium új hatóanyagot tartalmazóként osztályozta, és a vállalatnak ezért meg kell felelnie a minisztérium által előírt lajstromozási követelménynek. A vállalat szerint ez alkalmassá tette a gyógyszert a rá vonatkozó szabadalom oltalmi idejének meghosszabbítására.

A hivatal azonban megállapította, hogy a biológiai anyagokat hasonlónak lehet tekinteni szerkezeti különbségeik ellenére is, és így rövidebb (a „biohasonló anyagokként” meghatározott anyagokra vonatkozó) szabályozó eljárásoknak vannak alávetve. Nem tekinthetők eltérő anyagoknak a szabadalmi oltalmi idő meghosszabbításának szempontjából, és ezért oltalmi idejük nem hosszabbítható meg.

Kína

A) A Nanjingi Közbenső Népbíróság (NKN) 2019. októberi döntése a *Huawei Technologies Co., Ltd.*, a *Huawei Terminal Co., Ltd.* és a *Huawei Software Technology Co., Ltd.* (a továbbiakban: Huawei) által az alperes *Conversant Wireless Licensing Co., Ltd.* (Conversant) ellen indított bitorlási ügyben hasznos betekintést nyújt arra, hogy a kínai bíróságok hogyan mérik a szabványhoz elengedhetetlen szabadalmak (Standard Essential Patents, SEPs) értékét a kínai piacon.

A Conversant a *Nokiától* 2011-ben és 2012-ben megszerzett három kínai SEP-szabadalmat (ZL...208, ZL...21.8, ZL...86.7), és más szerzésekkel is jelentősen kibővítette szabadalmi portfólióját, majd 2014-ben érintkezésbe lépett a Huawei-jel, és közölte, hogy a Huawei által használt 2G, 3G és 4G szabványra a Conversanttól használati engedélyre lenne szüksége, de nem tudott vele megegyezni. 2017. februárban a Conversant nyilvános levelet küldött a Huaweinek, megállapítva, hogy a Huawei által korábbi tárgyalásaik során javasolt licencdíj mértéke nem elégíti ki az FRAND- (fair, reasonable and non-discriminatory = tisztességes, észszerű és nem-megkülönböztető) követelményeket.

Időközben, 2017. júliusban az Egyesült Királyságban a Conversant beperelte a Huaweiit és annak egyesült királyságbeli leányvállalatait a felsőbíróságnál (High Court, HC) arra kérve az angol bíróságot, hogy állapítsa meg, miszerint a Huawei bitorolta négy angol szabadalmát, és döntsön a globális FRAND licencdíjről globális szabadalmi portfóliója számára. A HC megállapította, hogy a Conversant jogosult egyesült királyságbeli SEP-jei érvényesítésére, ideértve a bíróság FRAND-tárgyú döntését is.

Kínában a Huawei 2018. januárban indított egy nem bitorlási keresetet a Conversant ellen a Nanjingi Közbenső Népbíróságnál, és kérte az SEP-licencdíjak megállapítását az SEP-család vonatkozásában, ideértve a fenti három kínai szabadalmat is.

Időközben a Huawei érvénytelenítette mind a három kínai szabadalmat, ami ellen a Conversant azonnal fellebbezést nyújtott be. Ez az ügy még folyamatban van.

A bíróság döntésében nem tett eleget a Huawei kérésének, és nem erősítette meg, hogy mobil végtermékek előállítására és eladásra felkínálása Kínában nem bitorolja a Conversant három kínai szabadalmát.

Az SEP-licencdíjjal kapcsolatban a szóbeli tárgyaláson a legvitatottabb kérdés az SEP-licencdíj mértékének a számítása volt. A Conversant az összehasonlítható licencdíjak használatát javasolta az alábbi százalékos értékekkel:

- Egyes üzemmód, 2G mobil: 0,032%
- Többszörös üzemmód, 3G mobil: 0,181%
- Többszörös üzemmód, 4G mobil: 0,13%.

Ezzel szemben a Huawei a top-down megközelítés használatát javasolta az alábbi százalékos értékekkel:

- Egyes üzemmód, 2G vagy 3 G végtermék: 0%
- Egyes üzemmód, 4G végtermék: 0,00225%
- Többszörös üzemmód, 2G/3G/4G végtermék: 0,0018%.

Ezt a kétféle megközelítést Kínában általánosan használják SEP-licenccijjal kapcsolatos vitákban. A top-down-módszernél a „top” kifejezés az ipar halmazati licenccijára, míg a „down” a szabadalmas által kért licenccijra vonatkozik.

A bíróság döntése szerint tehát a Huaweinek csupán egyetlen szabadalom (ZL ...135.9) alapján, csak a 4G Mobile végtermékek után kell licencciját fizetnie.

B) *Bruce Lee* lánya, *Shannon Lee* bitorlási pert indított a *Real Kungfu* kínai étteremlánc ellen, amelynek központja a Tianhe tartománybeli Guangzhouban van, azt állítva, hogy a lánc logója, egy stilizált kungfuművész fekete hajjal és sárga inggel apjára, az ikonikus harcművész színészre és igazgatóra emlékeztet, és a lánc a logót a Bruce Lee Enterprises (BLE) engedélye nélkül használja. Lee azt kérte a bíróságtól, hogy rendelje el a logó használatának Real Kungfu általi azonnali megszüntetését, és egyúttal mintegy 30 millió USD kártérítés megítélését is igényelte.

A Real Kungfu, amelyet 1990-ben alapítottak, és jelenleg több mint 600 éttermet működtet Kínában, azzal érvelt, hogy az illetékes kínai hatóságoktól a védjegy használatára engedélyt kapott, és azt mintegy 15 év óta használja anélkül, hogy azt bárki kifogásolta volna. Kijelentette, hogy a Real Kungfu lánc logójának lajstromozását a Nemzeti Védjegyügynökség szigorú vizsgálat után engedélyezte, és a logót 15 év óta használják. „Zavarban vagyunk amiatt, hogy ilyen sok év után most beperelnek bennünket, és jelenleg alaposan tanulmányozzuk az ügyet, hogy megfelelő választ nyújtsunk be” – nyilatkozta a Real Kungfu.

A BLE hozta létre a globális sztár imázsát, és engedélye van annak használatára. A vállalat weboldalán Shannon Lee megállapítja: „Az üzletet valójában 2011-ben indítottuk meg, amikor képes voltam teljes ellenőrzést szerezni apám neve és imázsa fölött.”

Szakmai körök nagy érdeklődéssel várják a kínai bíróság döntését, amelytől azt remélik, hogy bizonyítani fogja az ország elkötelezettségét is a szellemi tulajdon védelme iránt.

Mesterséges intelligencia

a) Amerikai Egyesült Államok

A „mesterséges intelligencia” (artificial intelligence, AI) kifejezés először valószínűleg egy 1956-ban a Dartmouth-i Egyetem által rendezett konferencia egyik előadásában szerepelt,

és az 1990-es évek végén kezdett a gyakorlatban elterjedni és ugrásszerűen fejlődni. Az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2019. évi decemberi számának 129–130. oldalán már arról adhattunk hírt, hogy az USPTO-nál két olyan szabadalmi bejelentést nyújtottak be, amelyekben feltalálónak egy DABUS nevű AI-t jelölték meg. Az Imagination Engines nevű cégnél dolgozó dr. Stephen Thaler számos ideghálózatot egyesített a céllal, hogy az így kapott DABUS termékötleletek hozzon létre.

Az Egyesült Államok szabadalmi törvényének 101. cikke a következőképpen jelölte meg a szabadalmazható találmányok szerzőit: „Szabadalmat az kaphat, aki új és hasznos eljárást, gépet, gyártmányt vagy anyagösszetételt vagy azok bármilyen új és hasznos javítását találja fel vagy fedezi fel.”

A 2011-ben módosított szabadalmi törvény (America Invents Act) ezt a meghatározást némileg módosította, mert a szabadalmazás lehetőségét „olyan személynek vagy ... személyek közösségének tulajdonította, akik a találmány tárgyát feltalálták vagy felfedezték.

E rendelkezések egyike sem zárja ki, hogy az USPTO olyan szabadalmakat engedélyezzen, amelyek humán feltalálók mellett egy olyan AI-szoftvert, -platformot vagy -algoritmust tekintenek feltalálónak, amelyet erőfeszítéseik közben használnak. Jelenleg lehetetlen megíósolni, hogy az USPTO el fog-e fogadni ilyesmit, de ez kimondottan nincs tiltva.

Az USPTO, felismerve, hogy a szabadalmi oltalmak területén jobban kell kezelnie az AI-vel kapcsolatos kérdéseket, 2019. októberben az érdekelteket ezen a területen vélemények közlésére kérte fel 2019. december közepéig. Valamikor 2020-ban várható további iránymutatás a hivatal részéről, így az AI-vel foglalkozó amerikai feltalálóknak és üzletembereknek minden lehetőségre fel kell készülniük.

b) Egyesült Királyság

A DABUS-t feltalálónak megjelölő nemzetközi (PCT-) bejelentést az UKIPO-nál és az ESZH-nál 2019. augusztusban egyidejűleg nyújtották be.

Először az UKIPO reagált azzal, hogy október 28-án módosította a szabadalmi eljárási szabályokat, kizárva, hogy egy AI megnevezhető legyen feltalálónak.

Az UKIPO reflexszerű reakciója legalább részben érthetővé teszi az általa hangoztatott érveket mind az AI feltalálónak való megnevezése ellen, mind pedig azzal kapcsolatban, hogy egy AI nem rendelkezik jogokkal, és így tulajdont sem ruházhat át; ennek következtében az AI-feltaláló nem ruházhatott át találmányra vonatkozó jogot a bejelentőre, még ha utóbbi elismeri is, hogy az AI hozta létre a találmányt. Egyébként az UKIPO által hangoztatott érvek alapján hasonlóak az ESZH elutasító végzésében olvashatókhoz (lásd a Könyv- és folyóiratszemle rovatunkat).

A bejelentő az UKIPO általi elutasítás ellen fellebezhet, és a számos más államban, így a Dél-Koreában, Izraelben, Kínában és Tajvanon benyújtott bejelentések várható elutasítása ellen is benyújtható fellebbezés. Nyilvánvaló tehát, hogy a hivatali elutasításokkal az AI-t DABUS-ként megnevező szabadalmi bejelentések történetének csak az első része zárult le.

c) Európai Szabadalmi Hivatal

Az ESZH Átvevőosztálya a *Dabus* feltaláló megjelölésével benyújtott egyik, EP 18 275 163 sz. európai szabadalmi bejelentés ügyében 2019. november 25-én megtartott szóbeli tárgyaláson az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 90(5) cikke alapján a bejelentést elutasította. A döntés fontosabb pontjait e szám Könyv- és folyóiratszemle rovatában ismertetjük. Tudomásunk szerint az eddig hat hivatalban (Egyesült Államok, Dél-Korea, Európai Szabadalmi Hivatal, Izrael, Kína és Nagy-Britannia) benyújtott szabadalmi bejelentéseket mostanáig az ESZH utasította el a legrészletesebb indokolással.

A döntést megelőző vizsgálat alapját az a fő kérdés képezte, hogy egy AI megjelölhető-e feltalálóként európai szabadalmi bejelentésben, illetve hogy egy ilyen bejelentés megfelel-e az ESZE előírásainak. Az erre a fő kérdésre adott negatív válaszból következik, hogy egy AI-t feltalálóként megjelölő bejelentés ESZH általi elfogadásához törvénymódosításra lenne szükség, és ez a válasz nagy valószínűséggel egyezik a többi országban benyújtott, vagyis a DABUS-t feltalálóként megjelölő bejelentésekre az egyes szabadalmi hivatalok által adott válaszokkal.

Az ESZH válaszána alapvető magyarázata, hogy az ESZE csak természetes vagy jogi személyekre vonatkozik, de nem alkalmazható nem személyekre, így AI-rendszerekre sem. A döntés azt is megállapítja, hogy úgy tűnik: ez az álláspont nemzetközileg elfogadott szabálynak tekinthető.

Más szavakkal, az ESZE teljes jogi kerete azon a feltételezésen alapszik, hogy egy európai szabadalmi bejelentésben megjelölt feltalálónak természetes személynek kell lennie, és így egy számítógép nem jelölhető meg feltalálóként.

Ez az álláspont nem különösebben meglepő, minthogy a szabadalmi rendszert azért fejlesztették ki, hogy embereket megjutalmazzanak időbelileg korlátozott monopóliummal annak fejében, hogy egy találmányt a köz számára kinyilvánítanak, megadva hogy a találmány hogyan működik. Egyes szabadalmi rendszereket valóban évszázadokkal ezelőtt hoztak létre, vagyis számítógépek és különösen az AI-technológia megjelenése előtt. Jelenleg nem tudhatjuk, hogy a szabadalmi rendszert valaha át fogják-e alakítani úgy, hogy alkalmas legyen az AI- és egyéb technológiák által létrehozott találmányok befogadására. Ehhez a jelenlegi szabadalmi rendszereket jelentősen meg kellene változtatni, ami a közeljövőben valószínűtlennek látszik.

Az európai szabadalmi bejelentések mögött álló csoport nyíltan elismeri weboldalán, hogy „szellemi tulajdon-jogokat keresnek mesterséges intelligencia önrendelkező teljesítményére”. És bár a bejelentéseket elutasították, annyit bizonyára sikerült elérniük, hogy a közönségben általában tudatosították a kérdés és az AI jelentőségét.

A döntés ellen fellebbezni lehet, azonban a jog alapvető változása nélkül valószínűtlennek tűnik, hogy bármilyen fellebbezés eredményes lehetne. Ennek megfelelően jelenleg ahhoz, hogy elkerüljék az alakisági szakaszban egy európai szabadalmi bejelentés elutasítását, a bejelentőnek biztosítania kell, hogy egy európai szabadalmi bejelentésben egy természetes

személy legyen megjelölve feltalálóként. Ez nem ütközne nehézségbe, mert a jelenlegi AI-rendszerek valamilyen meglévő humán információt igényelnek – például az AI-rendszer kialakítási módjának megadását – ahhoz, hogy a vizsgált kérdés megoldják. Ehhez elegendőnek látszik az, ha az európai szabadalmi bejelentésben feltalálóként az AI-t létrehozó személyt jelölik meg.

Németország

A) A Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgericht, BPG) 2019. július 18-i végzésével elutasított egy fellebbezést a Német Szabadalmi és Védjegy hivatal (Deutsches Patent- und Markenamt, DPMA) egy védjegyügyben hozott döntése ellen, amely döntés szerint megkülönböztetőképesség hiánya miatt nem lehet védjegyként lajstromozni az RZT RESILIENZ-ZIRKEL-TRAINING kifejezést (jelentését lásd alább) többek között a következő árukra: hanglemezek, CD-k, DVD-k, digitális felvevők, számítógépszoftver, valamint szolgáltatások, így kiképzés, sporttevékenységek, egészségügyi tanácsadás, egészség- és szépségápolás és orvosi ellátás.

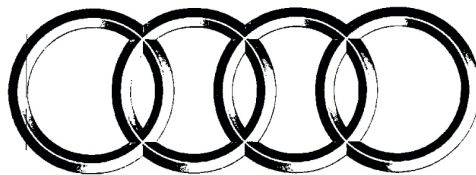
A „Resilienz” a pszichológia területén felhasználható szakkifejezés, amely a lelki ellenálló képességre és a nehéz élethelyzetek tartós károsodás nélküli elviselésének képességére vonatkozik. A „Zirkel-Training” kifejezés az állapottréning egy sajátos módszerét jelöli, amelynél egymást követően olyan különböző helyzeteket kell megoldani, amelyek mindegyike nehézségi szempontból sajátos tartományokat érint (például kitarás, mozgékony-ság vagy gyorsaság). A „Resilienz-Zirkel-Training” szókombináció minden további nélkül olyan tréninget jelent, amely erősíti a belső ellenálló képességet, és amelyre ahhoz van szükség, hogy a résztvevő képes legyen bonyolult helyzeteket, kihívásokat és nehéz élethelyzetet megoldani. A három szó előtt álló „RZT” betűszó az utána álló szókombináció kezdőbetűiből áll, és a teljes védjegynek csupán járulékos részét képezi.

A hivatali végzés megfelel az állandó joggyakorlatnak, amely szerint egy betűszó megkülönböztetőképessége hiányzik, ha az utána következő szókombináció felvilágosítást nyújt róla, és magát a szókombinációt leíró jellegűnek kell tekinteni.

Mindenesetre egy betűszót az utána következő szókombinációra nézve nem kell mellékesnek tekinteni, ha a betűszó klasszikus kialakítású (lásd a BPG 2019. január 14-i döntését a *JGB Junior Brands Group*-ügyben), vagy amikor a betűszó betűinek sorrendje nem az utána következő szókombináció kezdőbetűinek felel meg (lásd a BPG 2018. szeptember 27-i döntését a *DZX Deutscher Zweitmarktindex*-ügyben). Ilyen esetekben a bejelentett teljes megjelenés a BPG nézete szerint rendelkezik a szükséges megkülönböztetőképességgel.

A fentiekből következik, hogy aki Németországban betűszót kíván védjegyztetni, azt vagy grafikus rajzolatlanul kell kialakítania, vagy pedig olyan betűszót kell választania, amely nem felel meg az utána következő szókombináció kezdőbetűinek. További lehetőség a betűszó utáni szókombináció elhagyása.

B) A német legfelsőbb bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) 2019. március 7-i döntésével a neves gépkocsigyártó *Audi AG* (Audi) javára döntött, megállapítva, hogy egy pótalkatrész-árúsító bitorolta az *Audi* négy egymásba fonódó karikából álló védjegyét, amikor olyan hűtőrácsokat árúsított, amelyeken az Audi logójának (1. ábra) rögzítésére szolgáló fémfoglatat négy egybefonódó karikát formáz.

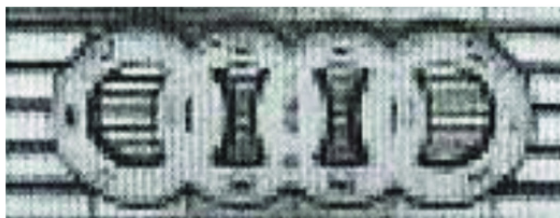

1. ábra

Az ügy azokra a határookra mutat, amelyeket azoknak a tartalékalkatrész-árúsítóknak figyelembe kell venniük, akiknek nincs szerződésük a motoros járművek gyártóival, ha el akarják kerülni a védjegybitorlást a gyártók logóját tartalmazó termékek eladásánál.

A felperes Audi számos jól ismert védjegy tulajdonosa. Így a négy egybefüggő karikából álló híres logóé, amely 000018762 számmal van európai uniós védjegyként lajstromozva.

Az alperes egy tartalékalkatrész-árúsító, aki nem állt szerződéses viszonyban az Audival. 2016. augusztusban az alperes egy online platformon eladásra kínált nem az Audi által gyártott, „Audi A6 C6 4f Limo Kombi 04-08” jelű hűtőrácsot, amelynek az Audi-logó rögzítésére szolgáló foglata a 2. ábrán látható.

2. ábra

Az Audi figyelmeztető levelet küldött az alperesnek, válaszul az egy abbaahagyó és elálló nyilatkozatot írt alá, azonban nem volt hajlandó kielégíteni Audi tájékoztatási igényeit. Ezért az Audi beperelte, és pernyertes is lett mind első-, mind másodfokon. Az alperes törvényességi alapon fellebbezést nyújtott be a BGH-nál.

A perben az Audi arra hivatkozott, hogy a négy gyűrűt formázó rögzítőfoglatat bitorolta jól ismert védjegyét.

A bíróság azt vizsgálta, hogy

- fennállt-e az összetévesztés valószínűsége a rögzítőfoglatot és az Audi-logó között;
- az alperes a jelzést védjegyként használta-e;
- az alperes hivatkozhatott-e az EU védjegyrendeletének 14(1)(c) cikkére, amely a tartalékalkatrész-kivételre vonatkozik.

A bíróság megállapította, hogy az alperes bitrolta az Audi védjegyét, mert fennállt a jelzések közötti összetévesztés valószínűsége.

A bíróság azt is megállapította, hogy feltételezhető, hogy a rögzítőfoglatot a vonatkozó közönség nem csupán a szándékolt cég jelzéseként, hanem a termékek eredetének megjelöléseként is értheti. A bíróság elutasította a védjegyrendelet 14. cikke szerinti tartalékalkatrész-kivételre vonatkozó hivatkozást, és nem fogadta el azt az állítást, hogy a rögzítőfoglat négy egybefonódó gyűrűs alakja szükséges volt a hűtőrácok célzott felhasználásának jelzéséhez, mert ez nem jelentette az egyetlen lehetséges eszközt ahhoz, hogy a közönséget érthető és teljes tájékoztatással lássák el a szándékolt célról. Az alperes tájékoztathatta volna a közönséget az ajánlat vagy a szállítólevél szövegében.

A bíróságának nem kellett döntenie arról, hogy a jelzések használata összhangban volt-e az EU védjegyrendeletének 14(2) cikke szerint az ipari vagy kereskedelmi ügyek tisztességes gyakorlatával.

A bíróság elismerte, hogy a fogyasztók elvárják a tartalékalkatrészekről, hogy az eredeti alkatrészekével azonos kinézetük legyen. Az alperes azonban nem érvelt azzal, hogy a rögzítőfoglat sajátos alakja szükséges volt ahhoz, hogy a hűtőrács ugyanúgy nézzen ki, mint az Audi által gyártott eredeti alkatrész.

A fenti döntés tovább erősíti a német védjegytulajdonosok helyzetét azzal, hogy nem teszi könnyebbé a független tartalékalkatrész-gyártók életét, mert a BGH nagyon szigorú megközelítést alkalmazott a védjegyek tartalékalkatrészekre való használatával kapcsolatban.

C) A *Scotch Whisky Association* (SWA) egy skót jog szerint létrehozott szervezet, amely a skót whiskyvel folytatott kereskedelem védelmének és támogatásának kötelezte el magát. Tagjai a világszerte eladott skót whisky mintegy 95%-át állítják elő. A Stuttgart melletti Berglenben székelő sváb *Waldhornbrennerei* GLEN BUCHENBACH néven forgalmaz egy sváb whiskyt. Ez a név a gael „Glen” (keskeny völgy) szóból és a Buchenbach folyó nevéből tevődik össze; a Buchenbach a bergleni Buchenbach-völgyön keresztül folyik. Az SWA nézete szerint a „Glen” szó használata félrevezető; ezért a Hamburgi Kerületi Bírósághoz fordult, és kérte a bergleni alperes eltiltását a GLEN BUCHENBACH név használatától.

A bíróság helyt adott a keresetnek. Döntése szerint a „Glen” megjelölés félrevezető, ezért a felperesnek jogos igénye, hogy az alperes hagyjon fel a kifogásolt név használatával.

E döntést megelőzően több kérdést intézett a CJEU-hoz arra vonatkozóan, hogy miként kell a 110/2008 sz. rendelet 16. cikkét értelmezni fogalom meghatározás (megnevezés, meg-

jelenés és címkézés) szempontjából alkoholos italok esetében. További kérdések a szeszes italok földrajzi adatainak védelmére vonatkoztak.

A Hamburgi Kerületi Bíróság a CJEU egy 2018. június 7-i ítéletére (C-44/17) utalva mindenekelőtt tagadta a 110/2008 sz. rendelet 16. cikkének lit.a) és b) pontjaiba való ütközést. A 16. cikk lit.a) pontjával kapcsolatban leszögezte, hogy a „Glen” megjelölés esetén nincs szó a SCOTCH WHISKY földrajzi megjelöléshez akár hangzásilag, akár vizuálisan nagymértékben hasonló alakról. A 16. cikk lit.b) vonatkozásában is tagadni kell, hogy szó lehet a lajstromozott földrajzi adat jogtalan eltulajdonításáról vagy utánzásáról. A „Glen” szó nem válthat ki asszociációt a SCOTCH WHISKY-vel kapcsolatban.

Mindazonáltal fennforog a 110/2008 sz. rendelet 16. cikkének lit.c) pontjával való ütközés, mert bekövetkezhet hamis benyomás keltése a származással kapcsolatban. A „Glen” fogalom használata alkalmas arra, hogy európai átlagfogyasztókban olyan benyomást keltsen, miszerint az így jelölt whisky skót eredetű. A CJEU irányelvei szerint itt nem kell figyelembe venni azt a környezetet, amelyben egy adat vitatott részletét alkalmazzák.

A fentiek következtében a Hamburgi Kerületi Bíróság az SWA javára döntött, megállapítva, hogy a „Glen” szó az átlagfogyasztóban azt a benyomást keltheti, hogy skót whiskyről van szó.

Olaszország

Az Olasz Legfelsőbb Bíróság 2019. szeptember 16-i döntése egyértelművé tett egy olyan bonyolult helyzetet, amely annak következtében állt elő, hogy azonos találmányra azonos elsőbbséggel volt érvényben egy európai szabadalom és egy annak alapján érvényesített olasz szabadalom. Az olasz iparjogvédelmi törvény 59. cikke megállapítja, hogy egy Olaszországban érvényesített európai szabadalom uralkodik az azonos találmányt védő olasz nemzeti szabadalom fölött. Az olasz szabadalom hatálya megszűnik azon a napon, amikor az európai szabadalom ellen már nem lehet felszólalni, vagy amikor az európai szabadalom túlélt egy felszólalási eljárást.

A bíróság döntése megoldott egy vitát egy bőrfeldolgozó gép alkatrészének gyártója és egy versenytársa között. Az előbbi vállalat egyaránt birtokolt egy rovátkolt bőrfeldolgozó hengerre vonatkozó olasz szabadalmat és egy Olaszországban érvényesített megfelelő európai szabadalmat, amely az olasz bejelentés elsőbbségét igényelte. A versenytárs felszólalást nyújtott be az ESZH-nál az európai szabadalom ellen.

A felszólalási osztály elutasította a felszólalást, és a szabadalmat az engedélyezett alakban megerősítette. A felszólaló a döntés ellen azonnal fellebbezést nyújtott be. Az eljárás alatt új bizonyítékokra hivatkozott, amelyeket a fellebbezési tanács elfogadott annak ellenére, hogy a szabadalomtulajdonos ez ellen a határidőn túli benyújtás miatt tiltakozott. A fellebbezési eljárás az európai szabadalom megvonásával végződött, vagyis a tanács hatályon kívül he-

lyezte a felszólalási osztály döntését. A szabadalomtulajdonos az ESZE 112(a) cikke alapján kérelmezte a tanács döntésének felülvizsgálatát.

Bár az ESZH döntése elleni fellebbezés az ESZE 102(1) cikke szerint felfüggeszti a fellebbezési döntést, az utóbbi elleni felülvizsgálati kérelemnek az ESZE 112(a)(3) cikke szerint nincs ugyanilyen hatása.

Az olasz iparjogvédelmi törvény 112a(3) és 59(b) cikke alapján felkérték a Velencei Bíróságot, hogy ítélkezzen az olasz szabadalom és a megfelelő európai szabadalom érvényességéről, ahol az utóbbi szabadalom ellen még függőben volt az európai fellebbezési döntés elleni felülvizsgálati kérelem. A bíróság az olasz szabadalmat elutasítottként tekintette a megfelelő európai szabadalom elutasításának eredményeként, tágan értelmezve az európai szabadalom uralmát az olasz szabadalom fölött. Döntése szerint egy felszólalás után fenntartott európai szabadalom nagyobb értékű az olasz szabadalomnál, és ezért egy felszólalás után elutasított európai szabadalom magával rántja az olasz szabadalmat, amelyet szintén érvénytelennek kell tekinteni.

A legfelsőbb bíróság hatályon kívül helyezte a Velencei Bíróság döntését, azzal érvelve, hogy az olasz iparjogvédelmi törvény 59(b) cikke nem alkalmazható, amikor egy európai szabadalmat a felszólalás után elutasítanak. Továbbá az 59(b) cikk ellenkező feltevése alapján (vagyis az európai szabadalom fenntartásán a felszólalás után). Így a legfelsőbb bíróság arra következtetett, hogy abban az esetben, ha egy európai szabadalmat egy felszólalás után elutasítanak, az olasz bírónak függetlenül kell értékelnie a megfelelő olasz szabadalmat. Annak érvényességét az olasz törvény szerint kell meghatározni – különösen ebben az esetben, minthogy az olasz szabadalmat az iparjogvédelmi törvény 79. cikke szerint korlátozták, és ezért a találmánynak olyan jellemzőire vonatkozhat, amelyek eltérnek a megfelelő európai szabadalomban igényelt jellemzőktől.

Mialatt a legfelsőbb bíróság előtti eljárás függőben volt, a Bővített Fellebbezési Tanács elutasította a fellebbezési tanács döntésének felülvizsgálatára irányuló kérelmet; megerősítette a fellebbezési döntést és ennek megfelelően az európai szabadalom elutasítását.

A legfelsőbb bíróság megmagyarázta, hogy még ez a körülmény (vagyis az európai szabadalom végleges elutasítása a Bővített Fellebbezési Tanács döntése következtében) sem változtatja meg az olasz döntés elvi alapját. Az olasz szabadalmat az olasz törvény szerint kell megítélni, függetlenül az európai szabadalomtól.

Omán

A *BTA Havalimanlari Yiyeccek* (BTA) 2017. május 11-én az Ománi Védjegy hivatalnál kérelmezte a LUNA TAPAS LOUNGE védjegy (1. ábra) lajstromozását a 43. áruosztályban. A védjegybejelentést a hivatal 2018. október 28-án publikálta a hivatalos közlönyben.

1. ábra

2. ábra

A *National Food Industries Company* (NFIC) a következő okok alapján felszólalt a bejelentés ellen.

- Ők (a felszólaló) egy 1993-ban Szaúd-Arábiában alapított élelmiszeripari vállalat, amely számos minőségi bizonylatot kapott.
- A védjegyet világszerte, ideértve Ománt is, korábban lajstromozták.
- A két védjegy hasonlít egymásra.
- A kifogásolt védjegy lajstromozása ütközik az ománi védjegy törvénnyel és a nemzetközi egyezményekkel.

Válaszában a BTA a következő érvekre hivatkozott.

- A két védjegy nem téveszthető össze sem kiejtés, sem kivitelezés vagy általános megjelenés szempontjából.
- A két védjegy közös eleme a „Luna” szó, amely egy női név, és nem lehet kisajátítani.
- Az ománi lajstromozó elfogadta védjegybejelentésüket, mert nem áll fenn az összetevésztés valószínűsége a két védjegy között.
- A lehetséges fogyasztók könnyen meg tudják különböztetni a két védjegyet.

Az Ománi Védjegy hivatal elfogadta a BTA érvelését. Ezért elutasította a felszólalást, és elrendelte a bejelentés lajstromozását.

Spanyolország

A) Spanyolországban az ideiglenes intézkedések kérelmezését a polgári törvénykönyv szabályozza, amely szerint az ilyen kérelmek engedélyezéséhez két követelményt kell kielégíteni: a késedelem feltüntetése (*periculum in mora* = veszély a késedelemben) és a jó jog feltételezése (*fumus boni iuris* = a jó jog füstje).

A késedelemből származó veszélyt a spanyol polgári törvénykönyv a következőképpen szabályozza: ideiglenes intézkedést csak akkor lehet engedélyezni, ha a felperes igazolja, hogy az ügy érdemi eljárása folyamán olyan helyzetek jöhetnek létre, amelyek az ideiglenes intézkedés megadása esetén gátolnák a végső döntés hatékonyságát. Ideiglenes intézkedés nem engedélyezhető, ha hosszú időn keresztül megváltoztatná a felperes által elfogadott

körülményeket, kivéve azt az esetet, amikor a felperes igazolni tudja, hogy miért nem kért korábban ilyen intézkedést.

Szabadalmi ügyekben a spanyol bíróságok néhány esetben úgy döntöttek, hogy a késedelmi veszély benne foglaltatik abban a valószínűségben, hogy a bitorló cselekményt megismétlik az ügy érdemi eljárása alatt. Ez a megközelítés az alperest olyan helyzetbe kényszeríti, ahol védekezése csak arra alapozható, hogy nem bitorol, vagy pedig arra, hogy a szabadalom érvénytelen (jó jog feltételezése).

Más esetekben viszont a spanyol bíróságok rámutattak, hogy a konkrét ügy körülményeit figyelembe kell venni, és a késedelemből származó veszély követelményét nem lehet mindig a szabadalombitorlás kockázatára korlátozni.

Az utóbbi megközelítést alkalmazta 2019. november 9-i két döntésében a Barcelonai Fellebbezési Bíróság.

Az egyik esetben a felperes két európai gyógyszer szabadalomra hivatkozott egy generikus vállalat ellen, amely arra készült, hogy a spanyol piacra dobja gyógyszertermékeit; a másik esetben ugyanez a felperes ugyanarra a két szabadalomra, valamint egy harmadik európai (második indikációs) szabadalomra hivatkozott olyan vállalat ellen, amely ugyanahhoz a csoporthoz tartozott, mint az előző ügy alperese.

Az első ügyben a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 4. sz. tanácsa 2017 augusztusában *ex parte* engedélyezett ideiglenes intézkedést. A második ügyben azonban ugyanez a bíróság 2018 januárban *ex parte* elutasította az ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmeket, és a feleket beidézte szóbeli tárgyalásra. Az eltérő döntések egyik fő oka az volt, hogy mielőtt a bíróság 2017. augusztusban ideiglenes intézkedést engedélyezett egy harmadik vállalat ellen, 2016-ban már elrendelt ilyen intézkedést ugyanazon gyógyszer szabadalom ügyében, míg a második kérelmet 2018. januárban elutasította, mert a Barcelonai Fellebbezési Bíróság már olyan döntést hozott, amely visszavonta a fentebb említett, 2016. évi ideiglenes intézkedéseket.

A helyzet alapján a felperes úgy döntött, hogy egy harmadik (indikációs) szabadalmat is bevon a 2018. januári második kérelmébe, amelyre sem 2016-ban, sem 2017-ben nem hivatkozott.

A Barcelonai Kereskedelmi Bíróság szóbeli tárgyalás után hatálytalanította a 2017. augusztusban *ex parte* hozott ideiglenes intézkedéseket, és egy második tárgyalást követően elutasította az ideiglenes intézkedésre vonatkozó második kérelmeket, amelyeket 2018. januárban *ex parte* már hatálytalanított. A bíróság figyelembe vette, hogy a gyógyszer szabadalmak feltalálói tevékenység hiánya miatt semmisek voltak, míg az indikációs szabadalom újdonsághiánya miatt volt semmis (jó jog feltételezése).

A Barcelonai Kereskedelmi Bíróság által hozott két döntés ellen a szabadalmas fellebbezett. A fellebbezéseket a fellebbezési bíróság 2019. november 19-én hozott két döntésével elutasította, mert egyik előző ideiglenes intézkedés sem elégítette ki a késedelemben rejlő veszély követelményét.

A gyógyszer szabadalmakról megállapította, hogy az ideiglenes intézkedések már nem elégítik ki a késedelemben rejlő veszély követelményét attól az időponttól kezdve, amikor az ideiglenes intézkedést fellebbezés alapján megszüntették azon harmadik vállalat vonatkozásában, amely ellen 2016-ban ilyen intézkedést hoztak. A fellebbezési bíróság arra is rámutatott, hogy ettől a vállalattól eltekintve egy negyedik vállalat volt szabályozó helyzetben, amely lehetővé tette, hogy a spanyol piacon anélkül hozza forgalomba termékét, hogy a felperes ideiglenes intézkedés elrendelését kérte volna e vállalat ellen.

Az indikációs szabadalommal kapcsolatban a Barcelonai Fellebbezési Bíróság rámutatott, hogy erre a szabadalomra nem hivatkoztak sem a harmadik vállalat ellen 2016-ban, sem a 2017. augusztusban elrendelt ideiglenes intézkedésben, és ezért azt kell gondolni, hogy a szabadalmas eltúrte ennek a szabadalomnak a bitorlását, és ezért nem hivatkozhatott rá ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmében. Emellett a szabadalmas nem bizonyította, hogy ez az indikáció mennyire volt érvényes a piacon arra tekintettel, hogy a generikus-gyógyszer-termékekkel kapcsolatban olyan gyógyászati indikáció volt feltüntetve, amelyet egyik szabadalom sem védett.

Ezért levonható az a következtetés, hogy ideiglenes intézkedés elrendelése szempontjából a késedelemből eredő veszély követelménye még mindig fontos lehet szabadalmi ügyekben, és alkalmazhatóságát minden egyes ügy körülményeinek a figyelembevételével kell elemezni.

Végül megemlítjük, hogy fellebbezési eljárásban a szabadalmas az egyik gyógyszer-szabadalom alapján ismét kérte ideiglenes intézkedés elrendelését. Ennek kapcsán arra hivatkozott, hogy az ESZH műszaki fellebbezési tanácsa éppen akkor döntött a szabadalom érvényességének fenntartása mellett. A szabadalomtulajdonos úgy gondolta, hogy a tanács döntése olyan új tényezőnek tekinthető, amely lehetővé teszi számára, hogy ismét kérjen ideiglenes intézkedést. A Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 2019. december 17-i döntése szerint az ESZH fellebbezési tanácsának a döntése a szabadalom érvényességének fenntartása mellett nem új tény vagy körülmény. A korábbi ideiglenes intézkedés iránti kérelem alapját képező érvek megegyeztek az új kérelemben megadottakkal. A tanács előbbi döntése csupán olyan azonos tények új jogi formába való öntésén alapult, amelyeket korábban már vizsgáltak a spanyol bíróságok. Ezért a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság elutasította az ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló új kérelmet is.

B) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2019. október 19-én két döntést hozott, amelyekben megerősítette az ideiglenes intézkedések elrendelése iránt az *AstraZeneca* által előterjesztett kérések elutasítását; e kéréseket az *AstraZeneca* annak megakadályozása céljából terjesztette elő, hogy a *Teva* és a *Ratiopharm* generikus fulvestrantot hozzanak forgalomba, amivel állítólag bitorolnák az *AstraZeneca* szabadalmait.

a) Az ügy háttere

Az AstraZeneca birtokosa az EP1250138 sz. (EP '138-as) és az EP2266573 sz. (EP '573-as) európai szabadalmaknak, amelyek mellrák kezelésére szolgáló intramuszkuláris fulvestrant-készítményt igényelnek. Az EP '573-as európai szabadalom az EP '138-as európai szabadalom megosztásából származik, és mindkét szabadalom 2021. január 8-án jár le.

Az AstraZeneca birtokosa az EP1272195 sz. (EP '195-ös) európai szabadalomnak is, amely a fulvestrant alkalmazását védi a mellrákos páciensek egyik altípusánál. Ez a szabadalom 2021. április 2-án jár le.

2017. júliusban az AstraZeneca az EP '138-as és az EP '573-as szabadalom állítólagos bitorlásáért beperelte a Tevát. Egyúttal *ex parte* ideiglenes intézkedés elrendelését kérte, és meg is kapta. Az AstraZeneca 2018. januárban a Ratiopharmot is beperelte ugyanezen szabadalmak, valamint az EP '195-ös európai szabadalom bitorlásáért.

2017. májusban az ESZH felszólalási osztálya megsemmisítette az EP '573-as szabadalmat feltalálói tevékenység hiánya miatt. Az AstraZeneca ezt követő fellebbezése függőben volt.

Továbbá egy AstraZeneca által termékszabadalmainak a bitorlásáért a *Sandoz* ellen indított korábbi eljárásban a Barcelonai Fellebbezési Bíróság visszavonta az ideiglenes intézkedést, amelyet első fokon engedélyeztek. Döntésében a bíróság elismerte, hogy az EP '573-as szabadalmat a felszólalási osztály megvonta, és 2017. december 17-én arra következtetett, hogy az EP '138-as európai szabadalom első pillantásra érvénytelen feltalálói tevékenység hiánya miatt.

Ezzel a háttérrel és 2018. július 18-án hozott két rendelettel a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 4-es sz. tanácsa *ex parte* visszavonta a Teva ellen engedélyezett korábbi ideiglenes intézkedést, és elutasította a Ratiopharm elleni kérelmet. A bíróság feltalálói tevékenység hiánya miatt érvénytelennek találta az EP '138-as és az EP '573-as európai szabadalmat. Az EP '195-ös európai szabadalommal kapcsolatban, amelyet az AstraZeneca a Ratiopharm ellen érvényesített, a bíróság megállapította, hogy feltalálói tevékenység hiánya miatt ez is valószínűleg érvénytelen lenne.

Mialatt az AstraZeneca ezen rendelkezések elleni fellebbezései függőben voltak, az ESZH fellebbezési tanácsa 2019. január 24-i döntésével fenntartotta az EP '573-as európai szabadalmat, amivel hatálytalanította az ESZH felszólalási osztályának korábbi döntését.

b) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság döntése

Az EP '138-as és az EP '573-as termékszabadalmakkal kapcsolatban a bíróság elutasította az AstraZeneca fellebbezéseit, és megerősítette az ideiglenes intézkedések visszavonását arra hivatkozva, hogy az ügyek nem voltak elég sürgősek, miközben komoly kétségek merültek fel e szabadalmak érvényességével kapcsolatban.

A sürgősség vonatkozásában a bíróság figyelembe vette, hogy az AstraZeneca már nem birtokolt kizárólagos jogot, mert a Teva és a Ratiopharm termékei mellett több fulvestrant-generikum volt a piacon, és már hosszú ideje alkalmazták a törvényes árcsökkenést. A

bíróság azt is elismerte, hogy a további bitorlás kockázatai időben korlátozottak a szabadalmak közeli lejárata miatt.

A szabadalmak kétséges érvényességével kapcsolatban a bíróság megismételte, hogy az ügyben már döntött, amikor visszavonta a Sandoz elleni ideiglenes intézkedést. Ilyen vonatkozásban a bíróság kifejtette, hogy az a tény, miszerint az ESZH fellebbezési tanácsa később érvényesnek találta az EP '573-as európai szabadalmat, nem zárta ki, hogy a bíróság továbbra is fenntartsa a termékszabadalmakkal kapcsolatban tett azon megállapítását, hogy azok nélkülözik a feltalálói tevékenységet.

A bíróság utalt egyéb európai bíróságok döntéseinek az értékére is, és kiemelte a Német Legfelsőbb Bíróság 2019. május 20-i döntését, amely az ESZH fellebbezési tanácsának döntését követően kinyilvánította az EP '138-as európai szabadalom feltalálói tevékenység hiánya miatti érvénytelenségét, és így megerősítette annak megsemmisítését.

Az EP '195-ös európai szabadalom vonatkozásában, amelyet az AstraZeneca a Ratiopharm ellen érvényesített, a Barcelonai Fellebbezési Bíróság nem állapított meg sürgősséget. Elfogadta a Ratiopharmnak azt az érvét, hogy az AstraZeneca korábban tűrte a szabadalmak harmadik felek általi állítólagos bitorlását, mert úgy döntött, hogy azt nem erősíti meg más vállalatok (például a Sandoz és a Teva) ellen indított bitorlási eljárásaiban.

A Barcelonai Fellebbezési Bíróság azt is figyelembe vette, hogy a szabadalom nem nyújtana abszolút vagy tág oltalmat, mert nem igényel egy gyógyszert vagy egy terméket mint olyat, hanem csupán a fulvestrant alkalmazását mellrákos páciensek egy bizonyos altípusának a kezelésére.

Ezek a döntések véglegesek, és az AstraZeneca nem nyújthat be további fellebbezéseket. Az ügyek érdemében a fő eljárások függőben vannak a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 4. sz. tanácsa előtt.

Szingapúr

A) A szingapúri parlament 2019. augusztus 5-én második olvasatban hagyta jóvá a szellemi tulajdoni törvény módosítását. Ennek a szabadalmakra vonatkozó főbb rendelkezései a következők.

- Harmadik felek jogot kaptak arra, hogy megjegyzéseket tegyenek a szabadalmi bejelentések tárgyát képező találmányok szabadalmazhatóságával kapcsolatban.
- Bevezették az engedélyezés utáni újbóli vizsgálatot.
- A bitorlási eljárásokat a felsőbb bíróságon (High Court, HC) lehet folytatni.
- A HC és a Szingapúri Szellemi Tulajdoni Hivatal egyező hatáskörrel bír szabadalmak megvonására.

Az illetékes miniszter a jóváhagyó parlamenti ülésen bejelentette egy különleges „szellemi tulajdoni peres út” bevezetését a felsőbb bíróságon egyszerűsített eljárással és költségkímélő

módon. Ezek a változások azonban kívül esnek az iparjogvédelmi törvény hatáskörén, ezért a polgári eljárási törvény módosításának keretében fogják azokat megvalósítani.

B) A Szingapúri Szellemi Tulajdoni Hivatal 2019. szeptemberben egy sajtóközleményben bejelentette, hogy az *Alibaba Group Holdings Limited* (Alibaba) számára a hivatal kezdeményezése alapján engedélyeztek egy mesterséges intelligenciára vonatkozó szabadalmat.

Ez a szabadalom egy módosított mérőrendszerre vonatkozik, amely segít megjavítani a tárgyi érzékelés pontosságát olyan területeken, mint a kép- és szövegfelismerés.

A hivatal mesterséges intelligenciára vonatkozó kezdeményezését 2019. április 26-án tették közzé azzal a céllal, hogy meggyorsítsák az ilyen vonatkozású szabadalmak engedélyezését úgy, hogy az a bejelentés napjától számított 6 hónapon belül megtörténjen. Ennek alapján az Alibaba 2019. június 10-én benyújtott szabadalmi bejelentésére 2019. augusztus 27-én engedélyeztek szabadalmat.

A hivatal egy 2019-es körlevele szerint a mesterséges intelligencia meghatározása a következő: „Technológiák olyan sorozata, amelyek arra törekszenek, hogy ösztönözzék a jellemző emberi vonásokat, így az érzékelést, a megértést, a cselekvést és a tanulást sajátos célok eléréséhez”. A mesterséges intelligenciára vonatkozó találmányok általában társulnak a gépi tanulóval, de nem korlátozódnak arra. A gépi tanulás alkalmazásának a hivatal által megadott példái közül megemlíthjük a képfelismerést, a beszéd-/hangfelismerést, a természetes nyelvfeldolgozást és az autonóm rendszereket.